Iată cum. Pe mine, în special atunci cînd nu sînt destul de bine îngrijit, mă roade boala mea de predilecție, cea mai răspîndită dintre toate bolile: caria dentară. Și pentru că nu dor de la început, oamenii nu mă duc la doctor. Mă lasă așa, să sufăr în tăcere. Numai că, la un moment dat, cînd am ajuns mîncat prea adînc, simt că nu mai pot și mă răzbun aprig. Știți și dumneavoastră ce înseamnă o durere de măsele, nu?

NOI: Hm, să trecem peste asta...

DINTELE: Unii tot nu vor nici atunci să mă ducă la tratament. Ei se lasă păcăliți de faptul că a trecut durerea, deoarece caria mi-a distrus pulpa, cu nervii și vasele ei de sînge cu tot. Este însă numai liniștea care precede furtuna. Infecția își continuă înaintarea pe tăcute, ajunge la rădăcină și se constituie un focar de la care se pot îmbolnăvi articulațiile, rinichii, inima...

INIMA (tristă): Așa e...

DINTELE: Oamenii grijulii procedează inteligent: ne duc din cînd în cînd pe noi, dinții, la control, chiar dacă nu-i doare. O carie mică se plombează la iuțeală și gata, am scăpat. (Cu amărăciune:) Dar cîți fac așa?...

STOMACUL: În schimb, destul de mulți sînt aceia pentru care singura salvare a rămas extracția. Azi se duce o măsea, mîine alta... Și alimentele încep să vină la mine nemestecate, îngreunîndu-mi peste măsură munca. Of, dacă ar fi numai asta...

# 100 DE ANI

NOI: Ce vrei să spui?

STOMACUL: Iertați-mă dacă indignarea mă va împiedica să-mi controlez cuvintele. Dar e de nesuportat! Păi, știți ce toarnă unii în mine? Grăsime încinsă cu nemiluita, rîntaș cu ceapă în fiecare zi, piper, oțet, boia... Astea toate sînt niște iritante grozave pentru biata mea mucoasă gastrică. Cîteodată simt că iau foc: îmi sosesc direct bucățele de ardei iute, numai așa cu puțină sare. Îl mai aud pe proprietarul meu cum se laudă: ia uitați-vă la mine ce viteaz sînt eu, cum mănînc un ardei iute întreg fără să-mi pese... Să creadă el că nu-i pasă! Pe urmă, se miră dacă mă rănesc...

NOI: Știm, ulcerul.

STOMACUL: Stați, că mai am ceva de spus. E de necrezut ce număr fantastic de sprițuri mi se întîmplă să recepționez în cîte o singură seară. Vai de mine și de mine! Mai ales cînd e și vinul mai acru... Și gazul acela din sifon, care îmi întinde pereții de simt că plesnesc... Nu-i vorbă, mă supăr și eu rău și atunci trimit înapoi...

NOI: Bine, bine, nu-i nevoie de precizări.

STOMACUL: Scuzați, v-am prevenit că s-ar putea să nu mă controlez (tace, rușinat).

PLĂMÎNII: Dați-ne voie și nouă să spunem ce ne-am dori din partea oamenilor. Vom vorbi scurt, pentru că vedem că se lungește vorba. Întîi: nu ne place orice fel de aer, ci numai aerul inspirat pe nas, călduț, umed și filtrat. Al doilea: nu ne place nici nouă fumul de tutun, care ne irită, ne aduce bronșita cronică, emfizemul și uneori chiar cancerul. Al treilea: ne place să fim duși o dată la un an sau la doi la un centru de microradiografie. Acolo, orice mică leziune care deocamdată numai pe noi ne-ar supăra, fără ca omul să știe de ea, este descoperită și poate fi vindecată mult mai ușor.

INIMA: Și mie îmi place la micro! Și eu ies pe fotografie și tare bine îmi prinde cîte o poză, mai ales după ce am trecut de 40—45 ani.

NOI: Acum, deși bănuim că ar mai fi multe de spus, propunem să încheiem discuția. Are cineva ceva important de adăugat?

CREIERUL: Da. Noi, organele omului, sîntem foarte strîns legate unele de altele, formăm o adevărată unitate. Cînd suferă unul din noi, suferim toate, în frunte cu mine. Suferă întregul organism. În numele nostru al tuturora, am pregătit o chemare pe care vă rog să-mi dați voie să o citesc:

## OAMENI!

**Noi, organele corpului vostru, dorim să funcționăm cît mai bine, pentru ca și voi să trăiți sănătoși și pînă la adînci bătrînețe.**

**Fiți mai atenți cu micile neglijențe și abateri de la normele unui trai sănătos, neglijențe și abateri care par neînsemnate dacă le privim izolate, dar mult mai serioase prin însumarea lor, o zi după alta.**

**Nu ne otrăviți cu alcool și tutun mai presus de capacitatea noastră de a le suporta!**

**Expuneți-vă corpul cît mai mult — dar sistematic și gradat — acțiunii binefăcătoare a aerului curat, apei și soarelui! Iubiți cultura fizică, sportul, plimbarea, excursiile! Acestea ne stimulează, ne întăresc, ne fac să funcționăm cu maximum de randament și să rezistăm mai bine la îmbolnăviri.**

**Însușiți-vă sfaturile medicale ce vă parvin necontenit prin presă, radiotelevizione, conferințe, cărți și diferite alte forme. Ele sînt pentru voi și în interesul vostru.**

**Pentru conformitate**
**Dr. Al. GHEORGHIU**

## Curățenia

*Fie că ne aranjăm hainele într-un dulap, în lăzi sau în cutii de carton, acestea trebuie să fie curate. La început, golim dulapurile, sertarele, rafturile, le ștergem de praf. Dacă sînt confecționate din lemn nefurniruit, e bine să le ștergem cu o cîrpă muiată în terebentină. Sertarele și rafturile vor fi acoperite cu hîrtie curată. Cutiile din carton, sacii din hîrtie și husele de pînză vor fi și ele verificate ca nu cumva să aibă vreo găurică pe unde ar putea pătrunde moliile sau gîndacii.*

*Îmbrăcămintea — la rîndul ei — trebuie să fie periată și curățită.*

## Lăzile, cutiile din carton

*Cutiile din carton sau eventualele lăzi în care ne punem hainele de iarnă, trebuie să fie tapetate cu coli mari de hîrtie, care vor putea înveli hainele. Vom avea, de asemenea, grijă să pulverizăm insecticid în aceste cutii sau lăzi. Hainele vor fi cu grijă împăturite, iar pe deasupra vom așeza hîrtii. E bine ca lada sau cutia să fie cît mai ermetic închisă. Pe ea vom lipi o etichetă pe care vom trece lucrurile pe care le conține.*

## Pungile de hîrtie și husele

*Pungile făcute din hîrtie, material plastic sau pînză sînt foarte indicate pentru paltoane, blănuri, costume bărbătești etc. În ele, îmbrăcămintea nu se șifonează și moliile nu pot pătrunde — dacă sînt cu grijă închise.*

## Casa

*Pulverizăm insecticide — soluții care nu pătează tapiseria mobilei — verificăm starea covoarelor, preșurilor, dăm la reparat și curățat dacă e nevoie. Dar dacă covorul nu are decît cîteva pete, îl puteți curăți foarte bine și singure. E suficient să presărați deasupra rumeguș muiat în puțină apă amestecată cu amoniac. Veți freca petele și apoi tot covorul cu o perie mai aspră. După ce rumegușul s-a uscat, îl strîngeți cu mătura sau cu aspiratorul apoi înfășurați covorul în ziare care au fost bine îmbibate cu insecticide.*

*— Înainte de plecarea în vacanță este bine să controlăm și saltelele, spre a vedea dacă nu cumva au nevoie de reparații.*

## În ultimele zile

*— Curățiți foarte bine dependințele și bucătăria.*

*— Scuturați aspiratorul de praf.*

*— Scoateți gheața din frigider și lăsați ușa deschisă pentru a se aerisi. La fel veți putea face cu ghețarul. Spălați-l bine cu apă călduță în care ați pus 2—3 linguri de bicarbonat. Lăsați capacul și ușa deschise.*

*— Verificați cămara, ca nu cumva să rămînă în ea vreun aliment care s-ar putea strica.*

*Toate rufele să fie spălate înainte de plecare, pentru a găsi totul curat la întoarcerea din vacanță.*

*— În ziua plecării, aerisiți așternutul și înfățați-l cu lenjerie curată. Este foarte plăcut să-l găsiți curat la înapoiere.*

*— Scoateți din priză aparatul de radio.*

*— Lăsați adresa unde plecați administratorului de bloc sau unei vecine.*

*— Închideți bine ferestrele, trageți jos storurile și, ca o ultimă treabă — verificați dacă aveți în poșetă biletele de tren, actele de identitate, cheile și... vacanță plăcută.*

# florile

Nimic nu personifică mai bine o cameră decît un buchet de flori.

Vara vă pune la dispoziţie o gamă variată de flori, de la cele pe care le puteţi culege pe cîmp pînă la cele mult mai preţioase ce le culegeţi mai uşor din... florării.

Pentru a vă ajuta să vă împodobiţi cît mai frumos locuinţa dv, vom încerca să vă dăm cîteva sfaturi:

— Pentru a-şi păstra prospeţimea, florile culese trebuie ţinute timp de 1—2 ore în apă pînă la corolă, înainte de a le aranja în vaze.

— Cozile florilor le vom tăia oblic, cu un cuţit bine ascuţit; vom curăţa toate frunzele de pe tijă, spre a nu putrezi în apă.

— Apa din vaze trebuie schimbată cel puţin de două ori pe zi.

— Pentru a se putea conserva mai bine, vom pune în vazele cu flori una sau două bucăţele de gheaţă — în timpul verii, — iar iarna vom putea folosi o tabletă de aspirină, bucăţică de zahăr sau de cărbune din oase.

— Florile nu trebuie să stea la soare sau în curent. Vazele vor fi puse într-o încăpere mai răcoroasă în timpul nopţii.

— Buchetele vor fi mai uşor de aranjat dacă sînt compuse dintr-un număr fără soţ de flori de acelaşi fel.

— Nu trebuie să amestecăm florile de seră cu cele de grădină.

— Dacă aveţi un balcon, veţi putea cultiva cu uşurinţă flori în ghivece sau lădiţe. Pe un balcon expus la sud este posibilă cultivarea tuturor florilor. Pe cel expus la nord vom putea planta de preferinţă begonii, iederă, pansele.

Florile au sezonul lor. Pentru aceasta, vă indicăm un calendar al lor care vă va ghida în alegerea florilor:

— narcisele şi lalelele se găsesc în lunile mai-iunie;

— anemonele (dediţei) iunie-octombrie.

Ele se păstrează destul de uşor timp de o săptămînă. Trebuie cumpărate cînd sînt încă boboci, deoarece în apă se deschid foarte repede;

— gladiolele, iulie-septembrie. Sînt destul de rezistente şi se păstrează cu uşurinţă 10—12 zile;

— crizantemele, septembrie — decembrie. Sînt flori foarte decorative care durează pînă la 15 zile. Acestor flori însă trebuie să le rupem cozile cu degetele şi nicidecum cu cuţitul.

# *cîteva sfaturi pentru* tinerele gospodine

● *Două odăi se pot despărți montînd între cele două părți ale zidului (în cazul unei firide) rafturi de lemn destul de late, cu o despărțitură perpendiculară pe raft la mijloc. Pe latura uneia din odăi așezați cărțile; pe cealaltă, bibelouri, farfurii de ceramică, vaze de flori, aparatul de radio etc.*

● *Orice mobilă veche poate fi transformată. Astfel, un pat bătrînesc poate deveni un divan confortabil. Dacă îl așezați lipit de perete, vă sfătuim să aplicați o apărătoare a acestuia din același material cu care ați tapisat divanul, încadrînd-o în niște baghete subțiri de lemn. Și nu uitați: puneți pe divan perne colorate, armonizîndu-le cu interiorul.*

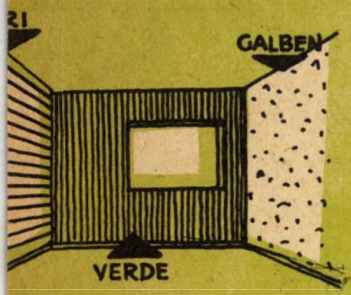


● *Contrastele de culori, care dau o notă atît de veselă fațadelor noilor imobile — sînt moderne și în interiorul camerelor. O odaie mare, care primește soarele din plin, poate fi zugrăvită în mai multe culori. Atenție însă la alegerea nuanțelor. Acestea trebuie să fie pastelate, fără stridențe.*

● *La toate magazinele cu țesături de in sau de cînepă se găsesc de vînzare materiale pentru storuri. Gospodina pricepută la broderie, poate alege și materiale într-o singură culoare, pe care le brodează cu motive vii, colorate.*

## AFORISME

**Peștele se pitește în apă, însă limpezimea undei îl dă de gol.**

**(Proverb chinezesc)**

**Dragostea este dorința de a trăi.**

**(M. Gorki)**

**Omul e universul: sub fiecare piatră funerară zace istoria lumii.**

**(H. Heine)**

**De regulă este mai bine să meriți cinstea fără să o capeți, decît să te bucuri de ea fără să o meriți.**

**(Mark Twain)**

**Proștii cred că pentru a cuceri Capitoliul trebuie să ataci întîi gîștele.**

**(H. Heine)**

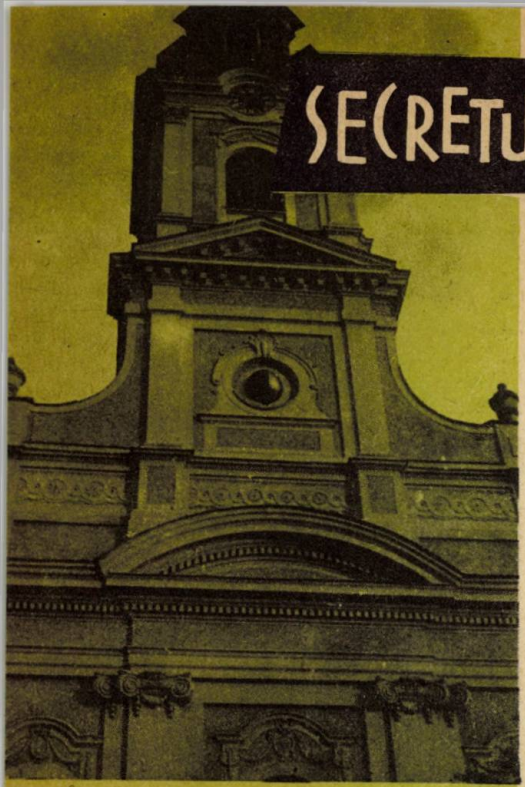

# SECRETUL LUNII DIN ORADEA

**Există în Oradea un ornament care amintește de interesanta poveste a vieții unui inginer italian care a locuit acum două secole în acest oraș. El s-a încumetat să împrăștie vălul obscurantismului. Voind să dovedească că mișcarea de rotație a Lunii în jurul Pămîntului se poate calcula cu exactitate, meșterul George Rueppe a construit în anul 1793 o Lună în miniatură. Mecanismul globului l-a pus în legătură cu mecanismul unui orologiu, în așa fel încît în decurs de 28 de zile Luna artificială copia întocmai mișcările satelitului Pămîntului.**

**„Biserica cu Luna", așa cum este numită și astăzi de localnici, se află în plin centrul Oradiei, peste drum de sfatul popular orășenesc. Pe fațada ei, înainte de a ne ajunge privirea la ceas, dăm de globul colorat jumătate în negru și jumătate auriu. De cîte ori este „Lună plină" globul este în întregime auriu, iar cînd nu, e învăluit în culoare neagră. Partea aurită scade proporțional cu mișcarea de rotație a Lunii. Globul are un diametru de aproape un metru, iar pe o rotiță a uriașului orologiu — cam 2 metri înălțime și 2,5 m. lățime — este gravat numele inventatorului și anul construirii acestui mecanism.**

# cîte ceva despre tutun

Pentru cei care citesc aceste rînduri și sînt fumători, socotim că în loc de o țigară să-i servim cu cîteva informații despre tutun și despre... istoria acestuia.

★

În Europa, tutunul a fost adus de peste ocean în 1559 de către Boncalo Hernandez de Toledo. (Acum știți cui să-i mulțumiți!).

★

Cel care a răspîndit obiceiul fumatului din lulea a fost englezul Walter Raleigh. Condamnat la moarte pentru un pretins complot, el urcă pe eșafod cu luleaua în gură.

★

„Iarba sfîntă" nu după mult timp a devenit „iarba dracului". Aceasta atunci cînd faima ei curativă a trecut. Unii dintre medicii secolului XVII spuneau că prin fumat se afumă creierul. (?!)

# ANIMALE fără OCHI

Ştiaţi că în apele subterane trăiesc multe vietăţi care au forme deosebite de ale celor ce trăiesc pe pămînt şi că ele s-au aclimatizat mediului? Aflăm că cercetătorii ştiinţifici ai Institutului de speologie, în drumurile lor subterane, au descoperit zeci de astfel de specii necunoscute de păianjeni acvatici şi crustacei, pe care i-au descris în numeroase lucrări ştiinţifice.

Iată *în primul clişeu* un crustaceu din grupul isopodelor, lipsit de ochi şi avînd corpul de 7—8 milimetri, de culoare albă, aproape transparentă, care populează apele subterane freatice. El a fost capturat pe fundul unei fîntîni, uneori se găseşte şi în apele din peşteri. Interesant este faptul că această vietate minusculă se ajută la hrănire de mişcarea picioarelor pe care le foloseşte ca pe nişte cleşte.

*Clişeele 2 şi 3* reprezintă o altă specie de crustaceu — din grupul amfipodelor — prezentînd aceleaşi particularităţi ca şi isopodele. El este foarte frecvent atît în fîntîni cît şi în apele stătătoare mai mici sau mai mari din peşteri. Lungimea corpului acestui crustaceu este de 1—2 cm.

În cursul ultimelor cercetări întreprinse asupra apelor subterane de la noi din ţară au fost descoperite peste zece isopode noi pentru ştiinţă şi mai multe amfipode. De asemenea s-au găsit 50 de specii de acarieni acvatici — un fel de păianjeni microscopici adaptaţi la viaţa subterană, aceştia avînd mărimea de la un sfert de milimetru pînă la un milimetru şi jumătate.

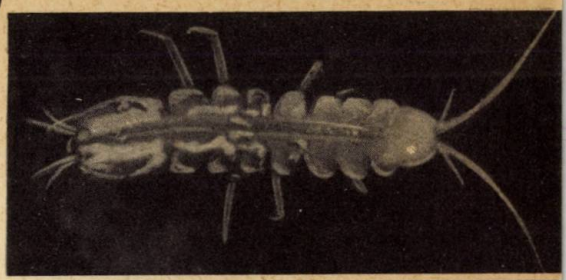

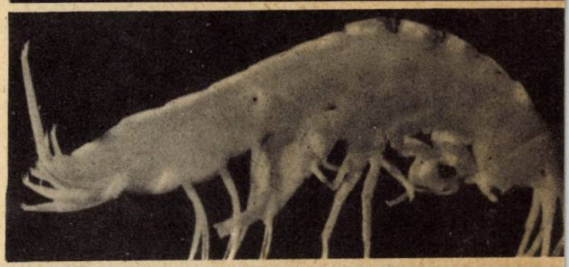

# MITURI DESPRE ŞERPI

**Poate că nu există nici un alt animal care să fi impins imaginaţia omenească spre atît de multe eresuri ca şarpele, care, din cele mai vechi epoci ale omenirii, a prilejuit nenumărate mituri, atribuindu-i-se simboluri diferite, în credinţele şi religiile diferitelor popoare. Unii sînt înclinaţi să considere mitul şarpelui pornind de la indicaţiile biblice, dar o cercetare mai atentă a mitologiei indiene şi negre ne relevă date mult mai vechi legate de reptila lunguiaţă şi tîrîtoare pe care şi-au imaginat-o primii monoteişti încolăcită pe faimosul măr paradisiac. Aşa, de pildă, induşii cinstesc din vremuri străvechi, pe Vazuki, regele şerpilor, cel care — pretinde legenda — sub forma unui naja cu cinci capete l-a dus pe zeul Vişnu pe malurile mării Haosului şi care, în altă legendă, a adus zeilor amrita, hrana nemuririi. Unul dintre cele mai frecvente totemuri ale pieilor roşii din America de Nord a fost imaginea unui şarpe, considerat animal venerat şi strămoş al rasei. În Mexicul dinaintea cuceririi de către europeni, era adorat un zeu-şarpe, cu penaj strălucitor, care reprezenta noaptea şi moartea şi care se spune că se hrănea cu inimi de tineri jertfiţi anume pe altare. Imaginea năpîrcii cu pene a rămas desenată în numeroase vestigii ale civilizaţiei aztece. Vrăjitorii Africii negre au cunoscut şi perpetuat ritualurile ciudate ale înspăimîntătorului Vaodu. Obiectul acestui cult este un şarpe uriaş, adorat şi păstrat cu grijă, căruia i se oferă căprioare şi chiar copii, ca hrană. Dragonii, acei şerpi înaripaţi care revin atît de des în motivele decorative ale artei chinezeşti, îşi au sorgintea într-un mit la fel de răspîndit al trecutului, care, cu vremea, s-a transformat din credinţă şi obiect de veneraţie, în element de inspiraţie literară şi artistică. La vechii egipteni, şarpele era de asemenea în mare cinste, el fiind una din întruchipările zeului Seth, sub numele de Apofis, zeul care aduce seceta şi moartea, duşmanul lui Horus, zeul recoltelor şi soarelui. Pe mormintele egiptene şi pe zidurile templelor sînt văzuţi adesea şerpi sculptaţi, paznici ai sufletelor celor răposaţi, după credinţele de atunci. În epoca de elenizare a Egiptului, a fost cunoscut şarpele Kneph, care era simbolul fecundităţii Nilului, fiind înfăţişat cu o diademă pe cap şi cu un buchet de lotuşi şi spice de grîu la capătul cozii. Mitologia greacă dă şarpelui felurite înfăţişări ale spiritului rău: hydra din Lerna, ale cărei şapte capete sînt zdrobite de Herakles, şarpele Python ucis de Apollon şi din a cărui piele se făcu învelitoarea aşternută pe trepiedul pe care şedea Pythia, prezicătoarea legendară de la Delfi, şerpii care alcătuiau coafura eriniilor sau furiilor, şi aşa mai departe.**

COOPERATIVA

# Arta APLICATĂ

BUCUREȘTI STR. STAVROPOLEOS Nr. 15

Livrează la comandă comerțului de stat și cooperatist articole de artizanat și cadouri din următoarele sortimente: marochinărie fină repusată, ceramică fină, decorativă și servicii diferite, articole din lemn pirogravate, pictate sau sculptate.

Articole de os sculptate.

Mărțișoare diferite și brelocuri.

Bibelouri din fetru, lînă, lemn; produse din materiale plastice și plexiglas.

— Păpuși în costume naționale.

— Articole pentru pom de iarnă.

— Articole de gablonz și de gățeală.

— Sortimente bogate din produse perlate.

— Lămpi de birou, veioze din ceramică și lemn sculptat, abatjoururi diferite etc.

**VÎNZĂRI PRIN VIRAMENT PENTRU INSTITUȚII ȘI ÎNTREPRINDERI**

Produsele cooperativei se vînd prin toate magazinele de specialitate ale comerțului de stat, cooperatist și I.C.S. „Bijuteria"

# O excursie prin Teatrele Moscovei

Ce să vedem mai întîi? Unde să alergăm mai înainte? Aceste gînduri ne-au frămîntat de cum am pus piciorul pe pămîntul capitalei sovietice. La primul chioşc am cumpărat un ziar şi parcurgînd lista spectacolelor, ne-am găsit într-o şi mai mare încurcătură. Dar ceea ce ne-a uluit definitiv a fost broşura-program care indică spectacolele şi distribuţiile unei singure săptămîni, la teatrele moscovite: *128 de pagini*, care cuprind activitatea zilnică a celor *treizeci* de scene de teatru dramatic şi liric care te îmbie să le vizitezi. Firește, pentru vizitatorii de o săptămînă sau de o lună ori chiar de mai lungă durată, mulţimea spectacolelor, varietatea repertoriului şi calităţile deosebite ale interpreţilor fac imposibilă cuprinderea a tot ce ţi se oferă, a tot ce rîvneşti să cunoşti. Aşa că, din lista plină de tentaţii, am ales, pentru răstimpul şederii noastre la Moscova, doar cîteva spectacole, despre care, în cuprinsul acestui articol, nici nu vă voi vorbi, căci rostul acestor însemnări nu este acela al consemnării unor impresii ci al realizării, pentru lectorii Almanahului MAGAZIN, a unui tur de orizont caleidoscopic asupra teatrelor din Moscova. Să urmărim deci, conduşi de ghidul amintirii, panorama feerică a vieţii teatrale moscovite.

*

În inima capitalei, la cîţiva zeci de metri de Piaţa Roşie, în Piaţa Sverdlov se află pe trei laturi, trei teatre: central, se înalţă impozantul edificiu al *Teatrului Mare*, scenă cu o strălucită tradiţie de operă şi balet pe deplin recunoscută şi peste hotare, scenă pe care evoluează — în „Flăcările Parisului", în „Giselle" sau în „Lacul lebedelor" — balerine celebre ca *Galina Ulanova*, *Maia Plisetkaia*, *Olga Lepeşinskaia*, teatrul liric unde îşi desfăşoară arta neîntrecuţii cîntăreţi *Pirogov* şi *Alexei Ivanov*, *Kozlovski* şi *Veronica Borisenko*, *Leokadia Maslenikova* şi *E. Kibalko*. Străjuind lateral clădirea Teatrului Mare, stau faţă în faţă două teatre care exprimă parcă trecutul şi viitorul glorios al teatrului moscovit, îmbinîndu-se în minunatul prezent: sînt *Teatrul Mic* şi *Teatrul Central de Copii*. Primul, denumit şi „Casa lui Ostrovski" după numele marelui dramaturg clasic a cărui operă a constituit şi constituie încă specialitatea actorilor Teatrului Mic, este cel mai vechi teatru dramatic din Moscova, numărînd mai bine de 130 de ani de existenţă. E teatrul în care au jucat strălucite personalităţi actoriceşti din trecut ca *Ermolova*, *Komisarjevskaia*, *Prov Sadovski*, *Lenski* şi alţii, şi unde astăzi întîlneşti în distribuţii numele unor eminenţi actori ca *Elena Gogoleva*, *V. Paşennaia*, *Igor Ilinski*, *Mihail Jarov*, *V. Annenkov*, pe afişe învecinîndu-se „Liubov Iarovaia" de Treniov, cu „Inima nu-i de piatră" de Ostrovski şi „Insula Afroditei" a grecului Alexis Parnis, cu „De ce zîmbesc stelele" de Korneiciuk. Cel de-al treilea teatru din piaţa Sverdlov se adresează copiilor de la 5 la 15 ani, avînd deci un repertoriu foarte larg, pentru diferitele categorii de spectatori, de la basmele indiene, chinezeşti, cehe sau ruseşti şi pînă la dramatizarea „Sufletelor moarte" de Gogol şi la piese contemporane sovietice tratînd probleme ale pionierilor, scrise de Nina Ivanter, Al. Hmelik sau V. Rozov. O serie de regizori talentaţi se dăruiesc realizării acestor spectacole şi printre ei trebuie citaţi artista poporului *M. Knebel*, regizorii *A. Efros* şi *Kolesaev*. Alături de tinerii actori şi de copiii chemaţi să joace adesea rolurile vîrstei lor, în spectacole o întîlnim pe *Valentina Sperantova*, artistă a poporului, una dintre marile specialiste ale rolurilor de băieţaşi în travesti.

Pornind prin piaţa Sverdlov pe străluciţoarea stradă Gorki, descoperim alte cîteva teatre, ca *Teatrul Ermolova*, unde un colectiv care reuneşte actori vîrstnici ca *V. Iakut* şi *L. Gallis*, cunoscuţi din filme, şi tinere talente ca *V. Beskova*, *V. Vasiliev* sau *I. Kosuhin* prezintă spectatorilor piese noi ale unor valoroşi dramaturgi originali, ca fraţii Tur, A. Volodin, Serghei Mihalkov; apoi *Teatrul Dramatic Stanislavski*, în care lucrează ca regizor fiul marelui Iuri Zavadski, *Evgheni Zavadski*, înconjurat de un ansamblu de actori harnici şi entuziaşti ca *T. Gurko*, *M. Menglet* sau *Ivan Kozlov*; în fine, vestitul teatru al lui *Obraztov*: „Teatrul central de păpuşi", ale cărui spectacole au făcut deliciul amatorilor genului din mai toate ţările lumii. Oprindu-ne pe strada Gorki, la piaţa largă ce poartă numele lui Vladimir Maiakovski, dăm peste alte două teatre: *Teatrul-studio „Contemporan"*, una dintre cele mai tinere instituţii teatrale din Moscova, născută din elanul tineresc al unui grup de regizori şi actori ca *O. Efremov*, *M. Kozakov*, *M. Dobrovolskaia*, *V. Sergaciov* şi alţii. Cele trei stagiuni ale noului teatru au dovedit că mănunchiul de tineri grupaţi

în acest teatru a avut dreptate să-şi intituleze teatrul „Contemporan", activitatea lor fructuoasă bazîndu-se în mod absolut pe dramaturgia zilelor noastre, fie ea sovietică ca în „Două culori" de Zak şi Kuzneţov sau „Prietenul copiilor" de Lvovski, fie din alte ţări socialiste ca „Cea de-a treia dorinţă" a cehului Blajek, sau în fine din dramaturgia progresistă occidentală, ca piesa lui Eduardo de Filippo „De Pretore Vincenzo". Apoi, *Teatrul de Operetă*, unde regizorul prim *V. Kandelaki* se preocupă să îmbogăţească repertoriul clasic al genului cu noi creaţii ale muzicienilor sovietici, ca Miliutin, Hadjiev etc. Artiste simpatizate de publicul capitalei, ca *T. Sanina*, *M. Ozolina*, *Z. Belaia* trec seară de seară de la eroinele operetei vieneze Silvia, Mariţa şi Hanna Glavari la rolurile din „Salcîmul alb", „Vecinul meu Romeo" sau „Halopka".

De la piaţa Maiakovski, dacă pornim în continuarea străzii Gorki, păşim pe spaţiosul şi aeratul bulevard al Leningradului care duce către limitele de nord-vest ale Moscovei. Şi pe această arteră depărtată de centru, într-o elegantă sală de teatru de curînd clădită, cuprinzătoare şi în acelaşi timp intimă, se află un teatru foarte tînăr, înfiinţat abia în stagiunea trecută: *Noul Teatru de Miniaturi din Moscova* condus de *Vl. Poliakov*, cunoscutul umorist sovietic. Alcătuit din zeci de momente satirice şi umoristice, spectacolul de estradă al acestui teatru, îmbinat cu muzica sprinţară a lui Nikita Bogoslovski, este interpretat de un grup de foarte tineri actori, dintre care se remarcă *M. Zaharov*, *L. Lemke* sau *L. Egorova*.

Întorcîndu-ne apoi spre centru, pe Gorki, ne îndreptăm către clădirea sobră, nu deosebit de impresionantă arhitectural, în schimb emoţionantă din pricina faimei ei mondiale: e vorba de sala *Teatrului Academic de Artă* „Maxim Gorki", decorat cu ordinul Lenin şi Steagul Roşu al Muncii, teatru cunoscut sub prescurtata denumire MHAT, teatru înfăptuit la sfîrşitul veacului trecut de marii regizori şi pedagogi *Konstantin Stanislavski* şi *Nemirovici-Dancenko*. Pe scena MHAT-ului, care mai păstrează spectacolele regizate cu decenii în urmă de cei doi dascăli, joacă cîţiva dintre cei mai iubiţi artişti ai teatrului sovietic, ca *Alla Tarasova*, *O. Androvskaia*, *A. Gribov*, *Boris Livanov*, *A. Zuzova*, artişti ai poporului URSS, pe care-i întîlnim în distribuţiile pieselor lui Cehov şi Leonid Leonov, Pogodin şi Galina Nikolaeva, aflate în repertoriu.

În apropiere, pe Arbat, se află marea sală a *Teatrului Evghenii Vahtangov*, dotată cu o scenă minunată, amplă, utilată modern, pe care sînt montate spectacolele acestui apreciat teatru, condus astăzi de Ruben Simonov, discipolul marelui regizor al cărui nume e înscris cu litere de marmură pe faţada clădirii. Atît Ruben cît şi fiul său *Evgheni Simonov* păstrează în spectacolele montate de ei ideile preţioase ale lui *Vahtangov*, din trupă făcînd parte alături de actori ai tinerelor generaţii şi cîţiva dintre colaboratorii de acum patru decenii ai întemeietorului instituţiei, ca *Cecilia Mansurova*, *Anna Orociko*, *I. Tolcianov*.

Tot central, pornind din piaţa Puşkin către dreapta, ajungem îndată la *Teatrul Muzical Stanislavski şi Nemirovici Dancenko*, cea de-a doua scenă lirică a Moscovei, unde se cîntă atît opere clasice italiene, cît şi operete de Offenbach şi Suppée, dar în acelaşi timp repertoriul cuprinde şi noi lucrări sovietice, ca „Tăunul" de A. Spadavecchia, după celebrul roman al Ethelei Voinitch, „Strada dell'Corno" de K. Molcianov, inspirat de romanul „Cronica amanţilor săraci" de Vasco Pratolini, sau baletele „Doctorul Aumădoare" de I. Morozov şi „Nevestele vesele din Windsor" de V. Oranski. Faţă în faţă cu acest teatru, o altă firmă ne invită în sala modestă a unuia dintre cele mai originale teatre din lume: E singurul teatru ţigănesc de pe glob, un teatru în care repertoriul cuprinde, pe lîngă piese din dramaturgia universală, lucrări scrise anume pentru acest colectiv, cu probleme legate de specificul naţional al ţiganilor, cei mai iscusiţi dintre interpreţi fiind deasemenea ţigani. Drame muzicale ca „Sînge fierbinte" de I. Hrustalev sau farse cum este „Caracter ţigănesc" de Ialunder, dau ocazie unor actori ca *Liolia Ciornaia*, *O. Iankovskaia*, *Rom-Lebedev*, *M. Kozibeev*, să cînte, să joace şi să danseze, în cadrul pitoresc al decorurilor create de *M. Motin*.

După colţ, pe strada Cehov, se înalţă clădirea *Teatrului Comsomolului Leninist*, un teatru închinat tineretului moscovit, unde se joacă cu predilecţie repertoriul sovietic contemporan, cu caracter educativ. Teatrul, condus de vestita artistă, regizoare şi pedagogă *Sofia Ghiaţintova*,

alternează pe afiș drama lui Arbuzov „Ani de pribegie" cu comedia „Vîrsta primejdioasă" de S. Nariniani, gluma studențească „Cînd înfloresc salcîmii" de Vinnikov și piesa lui Pogodin „Flori vii", spectacole în care întîlnim în distribuție tineri actori remarcați și pe ecran, ca V. *Larionov*, *M. Derjavin*, *Maşa Strunova* etc.

Dacă însă din aceeași piață Puşkin o luăm la stînga, nimerim la *Teatrul Puşkin*, un teatru care dă preferință comediilor, sovietice și străine, interpretate cu antren și farmec de o echipă de tineri actori îndrumați de regizori ca *Boris Ravenskih* și *V. Vasiliev*. Și tot comedia e specialitatea teatrului din vecinătate, *Teatrul de Satiră* în care s-au montat piesele lui *Maiakovski* și dramatizări după romanele satirice ale lui Ilf și Petrov. Excelenți regizori ca *Valentin Plucek*, *Serghei Iutkevici* și *E. Krasnianski* și grupul de virtuoși actori comici în frunte cu *V. Lepko*, *T. Pelțer*, *B. Tenin*, *G. Menglet* se disting atît în repertoriul sovietic cît și în comediile lui Noel Coward, Nazim Hikmet etc.

După ce revenim la punctul de plecare, piața Sverdlov, o altă cale ne duce prin piața Manejului către strada Herțen, unde ne fixează atenția *Teatrul Maiakovski*. Acest teatru, condus de regizorul *N. Ohlopkov*, și-a creat de curînd admiratori nenumărați și la noi în țară, tot așa cum în Uniunea Sovietică se bucură de o foarte caldă apreciere, grație spectacolelor interesante și interpretărilor excelente ale unor actori ca *Maxim Strauh* și *Lev Sverdlin*, *Maria Babanova* și *Evgheni Samoilov*, *Vera Orlova* și *T. Karpova*. Diversitatea repertoriului, care merge de la piesele lui A. Stein la Brecht și de la Pogodin la Boris Laskin, face ca uriașa sală să fie seară de seară înțesată de un public cald, entuziast.

Alte teatre, de asemenea central situate — dacă admitem că centrul Moscovei este mai cuprinzător decît un întreg oraș oarecare — sînt *Teatrul Dramatic*, un ansamblu cu mult tineret, atît ca actori cît și ca regizori, care joacă exclusiv piese contemporane, fie ele comedii de Konstantin Finn sau V. Kurocikin, basme de E. Svarț sau drame de Arthur Miller, ca „Vedere de pe pod", inteligent pusă în scenă de *A. Gonciarov* cu o echipă avînd în frunte pe *S. Sokolovski*, *L. Bogdanova* și *I. Kastrell*; *Teatrul de Dramă și Comedie*, în care printre actori îl aflăm pe *G. Strijenov*, la fel de talentat ca fratele său Oleg, cunoscutul actor de film; *Teatrul Gogol* în care nu se reprezintă comediile marelui clasic, ci drame din epoca războiului civil; *Teatrul Tînărului Spectator* unde harnicul prim regizor *B. Evdokimov* înscenează felurite piese pentru cei mici, povești ca „Păpuşa Nadia" de Korosîliov ori „Doi arțari" de Svarț, piese pionierești ca „Un caz la internat" de E. Riss sau piese științifico-fantastice ca „Cristalele P.S." de M. Lvovski.

Și, în fine, dacă ne hotărîm să luăm unul din multele mijloace de locomoție — metrou, troleibuze, autobuze — putem ajunge și la teatrele ceva mai depărtate, ca mărețul edificiu al Teatrului Armatei, care domină vasta piață a Comunei, teatrul cu cea mai încăpătoare scenă, unde primul regizor *A.A. Popov* s-a specializat în montarea pieselor de amploare, evocînd pagini din istoria Marii Revoluții și a Marelui Război pentru Apărarea Patriei, în timp ce regizorul *D. Tunkel* înscenează comedii de Seinin sau Turgheniev. Acel teatru are și o filială, ca și Teatrele Mic și MHAT de altfel, unde se joacă concomitent piese cu caracter experimental, de studio. Un alt teatru, situat spre marginea capitalei, într-o sală recent construită și dotată cu cel mai modern utilaj scenic, este *Teatrul Mossoviet*, condus de regizorul *Iuri Zavadski*, teatru care ne-a vizitat de două ori țara, lăsînd amintiri de neșters. *Vera Mareţkaia*, *R. Pliatt*, *P. Gheraga*, *G. Slabiniak*, *E. Margolina* și mulți alți actori minunați ai acestui teatru sînt aplaudați în fiecare seară în piese de Sofronov, Virta, Voronkov sau Vlastislav Blajek.

Excursia noastră prin teatrele Moscovei ia sfîrșit odată cu revenirea la centru, unde o sală cuprinsă în interiorul Kremlinului a devenit nu de multă vreme sală de teatru, în care se reprezintă aproape zilnic diferite spectacole, date de trupe din Moscova sau din alte orașe ale Uniunii, ansambluri amatoare, formații venite de peste hotare sau alte echipe. Toate aceste săli, toate aceste trupe de artiști, întreaga activitate alcătuiesc laolaltă o imagine măreață a vieții artistice ce pulsează atît de intens în marea capitală a Țării constructorilor comunismului.

**N. RADOMIR**

# Surpriza bufniței

Bufnița pe care o vedeți este tare speriată. Și are și de ce să fie, deoarece fotoreporterul căutînd să surprindă o imagine cît mai fidelă a păsării, a apăsat pe buton și o lumină orbitoare a țîșnit dintr-o dată.

Ea și alte zeci de păsări și viețuitoare sălbatice fac parte din pensionarii grădinii zoologice din Turda. În cuști bine amenajate, pe o suprafață de 5 hectare, întîlnim aici urși carpatini, lupi, căprioare, vulpi, veverițe, mistreți, vulturi, păuni și fazani.

Fiind amplasată în incinta unei stațiuni balneare, grădina zoologică din Turda este vizitată de numeroși oameni ai muncii veniți vara la odihnă sau tratament.

# UMOR

— Vezi, Marioaro, cînd îți spuneam că te-ai îngrășat, te supărai pe mine!!!!

Desen de ADRIAN ANDRONIC

## DIALOG PESTE VEAC

TURNUL COLȚEI: — Eu am fost ridicat să vestesc oamenilor primejdiile!
BLOCUL TURN: — Eu am fost ridicat să vestesc oamenilor bucuriile!

Desen montaj: AL. CLENCIU

# UMOR

Desen de G. BADEA

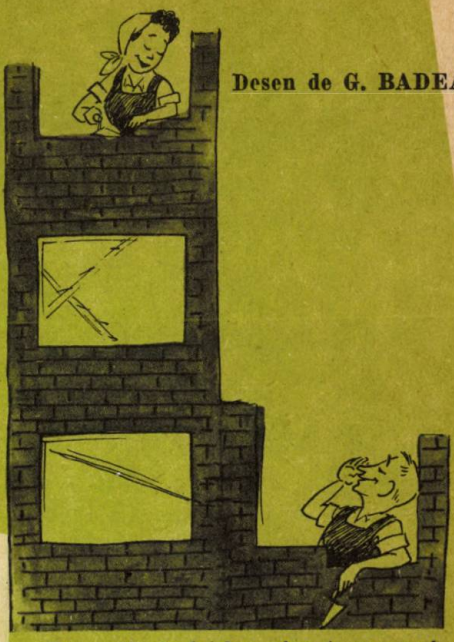

Ea: — Nu te înţeleg, vino te rog mai aproape...

Desen de ADRIAN ANDRONIC

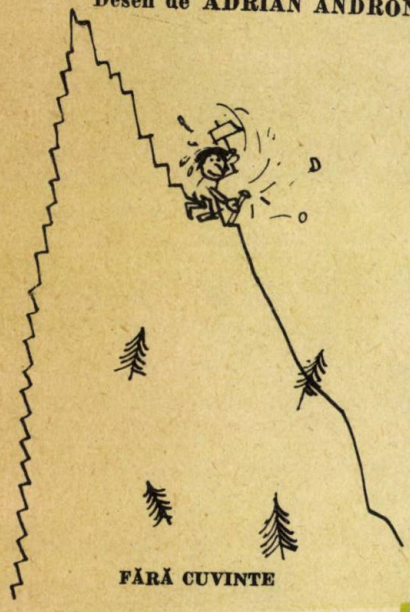

FĂRĂ CUVINTE

umor

Desen de FRED GHENĂDESCU

PASIUNI DIFERITE

— Uite Omul!
— Uite popa!

UMOR

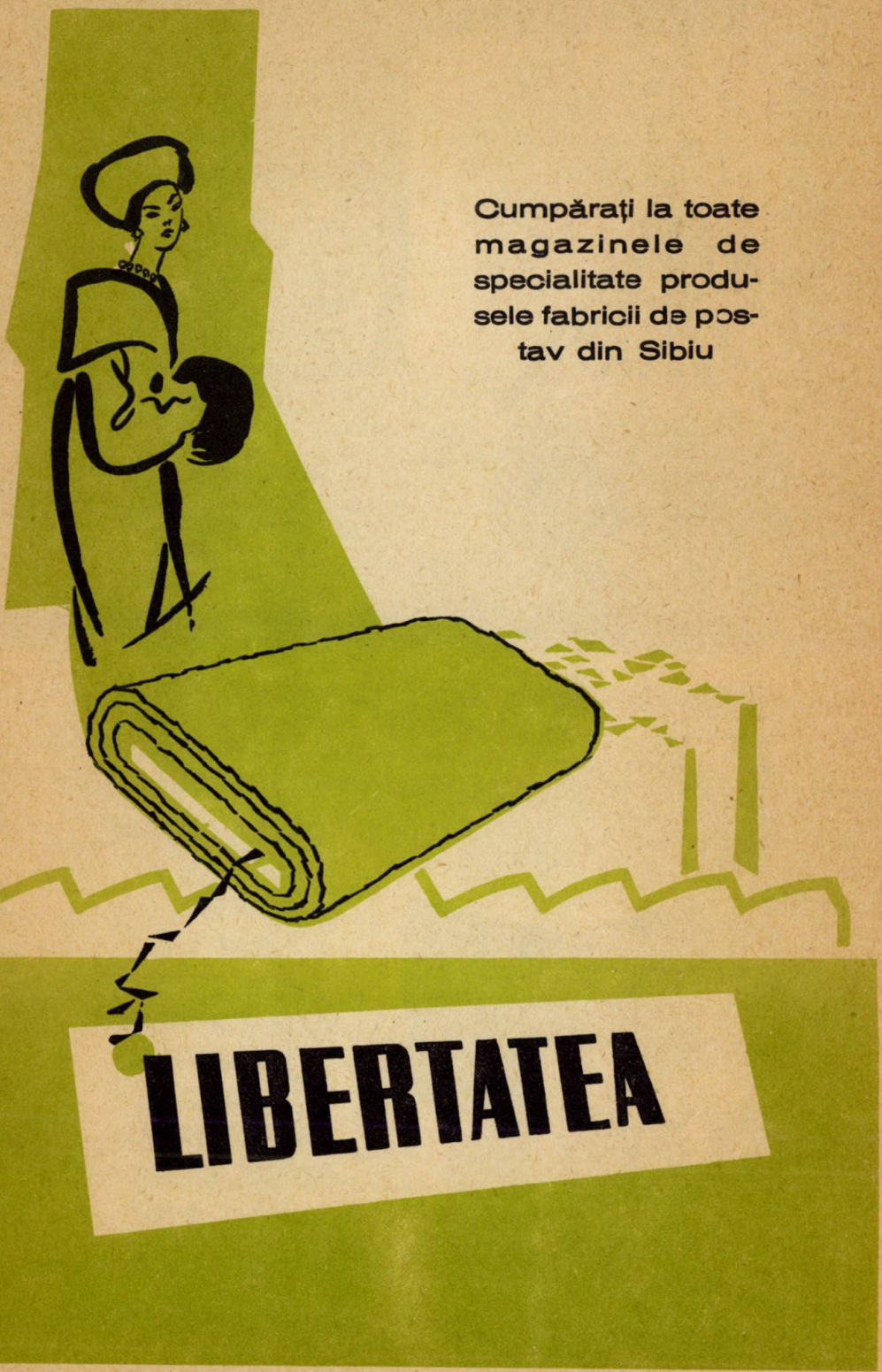
Cumpărați la toate magazinele de specialitate produsele fabricii de postav din Sibiu
LIBERTATEA

COOPERATIVA
«SPORUL»
București, Str. Gabroveni nr. 5, Tel. 15.09.20

PLISEAZĂ ȘI GOVREAZĂ orice fel de fuste cu materialul clientului și al cooperativei prin unitatea specială din cal. Văcărești nr. 6

— CONFECȚIONEAZĂ costume, rochii, taioare, pardesie, paltoane, ballonseide etc.
— lenjerie femei, corsete, sutiene.
— lenjerie bărbați

PRIN TOATE UNITĂȚILE SALE DIN RAIONUL T. VLADIMIRESCU

citiți

PUBLICAȚIILE UNIUNII SCRIITORILOR DIN R. P. R.

GAZETA LITERARĂ
SECOLUL 20
UTUNK
IGAZ SZÓ
IAȘUL LITERAR
VIAȚA ROMÎNEASCĂ
LUCEAFĂRUL
STEAUA
NEUE LITERATUR
SCRISUL BĂNĂȚEAN
NOVI JIVOT

ABONAMENTELE SE PRIMESC LA TOATE OFICIILE P.T.T.R. DIN ȚARĂ ȘI DIFUZORII DE PRESĂ DIN ÎNTREPRINDERI ȘI INSTITUȚII

# DIN cușca suflerului

● **Regretatul Nicu Bălțățeanu, neuitat interpret al lui „Tartuffe", „Versinin" sau „Filip al II-lea", a avut parte, la începutul carierei, de o puzderie de roluri fade de juni-primi, în care era distribuit datorită fizicului său atrăgător. Într-o bună zi, o autoare îl acostează pe stradă cu un manuscris voluminos:**

*— „Dragă domnule Bălțățeanu am scris o piesă în care vei avea de jucat un rol de băiat frumos!"*

*— „Dacă e de băiat frumos, mai trebuie și jucat?" — întrebă malițios actorul, sătul pînă peste cap de asemenea roluri.*

● **Marea tragediană franceză Sarah Bernard era extrem de slabă, ceea ce a făcut pe dramaturgul și gazetarul Louis Halevy să înceapă un articol consemnativ astfel:**

*— „Ieri am văzut oprindu-se în fața Comediei Franceze un cupeu gol. Din el, coborî marea Sarah."*

● **Făcîndu-i-se rău, în timpul unui spectacol, lui Tănase, inegalabilul artist de revistă, este adus în grabă un medic din vecini, care zorit nici nu avu răgazul să-și ia ochelarii. Foarte miop, medicul intră în cabină, îl consultă pe bolnav și că să-l liniștească, îi spune:**

*— „Lasă, domnule, că n-ai nimic. O simplă indispoziție. Fă bine și intră în sală să-l auzi pe Tănase spunînd un cuplet și-ți trece!"*

*— „Dacă-i așa, oftă pacientul, nu mă mai vindec niciodată!"*

● **Celebrul dramaturg și umorist irlandez George Bernard Shaw a fost invitat de directorul teatrului la banchetul organizat după premiera comediei sale „Om și supraom". Întîlnindu-se cu unul dintre proprietarii teatrului, acesta îi atrase atenția, zîmbind, cu o superioritate prostească de proaspăt înavuțit, că fracul pe care-l poartă era de o croială veche.**

*— „Nu te contrazic, amice" replică Shaw. „Asta denotă că-l port de mult."*

# Jocuri

## ADUNARE DIFICILĂ

1 2 3 4 5 6 7 8 9

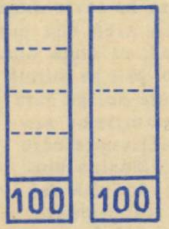


*Sînt două coloane care indică cîte numere pot fi așezate. Utilizați cifrele 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 și 9 astfel ca ambele adunări să dea fiecare 100.*

## FARFURIE CIFRATĂ

*Această farfurie are cifre pe margine. Înscrieți în spațiul liber (din interiorul farfuriei) cifre între 1—16 în așa fel încît două perechi de numere vecine (în linie dreaptă) să dea total 26. (Trebuie să existe opt totaluri a 26).*

## TORTUL DE VIȘINE

*Pe un tort există 21 boabe de vișine. Vă cerem să-i adăugați un ornament de frișcă în așa fel încît plecînd dintr-un punct cu ajutorul unei singure linii să înconjurați și să izolați fiecare vișină și să vă întoarceți la locul de plecare formînd pînă la sfîrșit și o figură simetrică.*

## PATRU FLORI

*Acest desen trebuie împărțit în patru părți egale astfel ca fiecare floare cu coada și frunzele ei să fie singură într-un spațiu.*

## 15 LALELE

*Un grădinar a aranjat 15 lalele așezate astfel că putem număra (orizontal, vertical sau în diagonală) 8 rînduri a 4 lalele. Vă oferim încă o lalea, mai mutați două din cele sădite ca să obțineți 12 rînduri a 4 lalele. Cum trebuie aranjate lalelele?*

# ELECTRONICA

## și folosirea ei

Electronica se numără printre științele care înregistrează astăzi o deosebită dezvoltare. Aproape că nu există domeniu de activitate în care electronica să nu vină cu metode noi de rezolvare. Iată, de exemplu, industria. Aici, electronica permite o automatizare totală. Nu mai este vorba de un strung ce se mișcă singur pe baza programului înregistrat pe o bandă magnetică, ci de data aceasta ajungem la rafinării și oțelării întregi care sînt comandate electronic, astfel încît întregul proces tehnologic se desfășoară automat și se reglează în permanență singur.

În cazul unor mașini unelte de dimensiuni mai mari, preciziile care se obțin sînt impresionante. Bunăoară la o freză se realizează o precizie de o miime de milimetru. Mașinile electronice automate măresc viteza la toate mașinile unelte. O presă de 25 tone ajunge să aibă 600 presări pe minut; o mașină de găurit vertical, cu două burghie, ajunge la o viteză de lucru de 360 țoli pe minut.

Foarte interesante sînt însă perspectivele noi pe care le deschide electronica în domeniul așa numitelor sisteme optime sau adaptive (sisteme perfecționate care nu funcționează după un program rigid). Mașina singură își modifică programul de lucru în așa fel încît în permanență instalația să aibă o funcționare optimă. Astfel de probleme apar în special în industria chimică și în cea alimentară.

La noi în țară s-au creat o serie întreagă de aparate electronice de măsură și control. Amintim, printre altele, pe cele care măsoară concentrația ionilor de hidrogen (pH.-ul spre a întrebuința termenul științific — adică cît de acidă sau bazică este o soluție) — lucru esențial pentru industria chimică și alimentară. Unele aparate electronice măsoară debitele la lichide, altele arată dacă cuptoarele de var sînt încărcate corect etc. Amintim de asemenea de defectoscoapele cu ultrasunete, care permit să se studieze interiorul unor obiecte fără a le tăia sau perfora. În modul acesta se realizează un control indestructiv al osiilor de vagoane, al pieselor metalice, al construcțiilor etc.

În țara noastră s-au proiectat și s-au construit atît defectoscoape cu ultrasunete cît și generatoare de ultrasunete, care se întrebuințează în scopuri industriale ca: prelucrări de piese, degresări etc, ca și în cercetări chimice.

Un cîmp larg de aplicare are electronica moleculară.

În această privință, s-au realizat în ultimul timp progrese spectaculoase. Pe de o parte ne gîndim la așa-numitele circuite integrate, iar pe de alta, la amplificatorii și oscilatorii moleculari.

Circuitele integrate sînt niște bucăți mici de cristal semiconductor, care înlocuiesc mari aparate electronice. Se ajunge, de exemplu, ca un amplificator de televiziune să aibă dimensiunile unei mărci poștale, iar un aparat pentru telemăsurarea iluminării să ajungă la dimensiunile unei treimi de băț de chibrit.

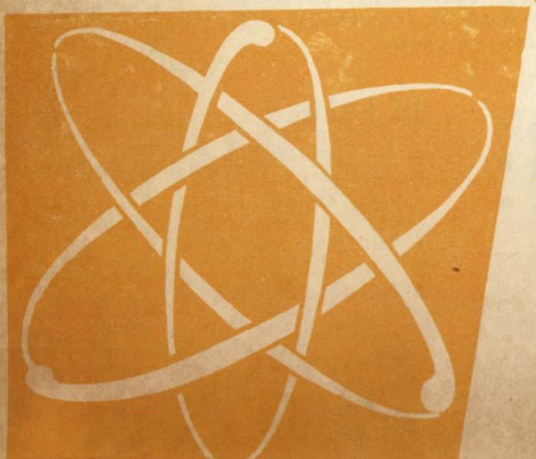

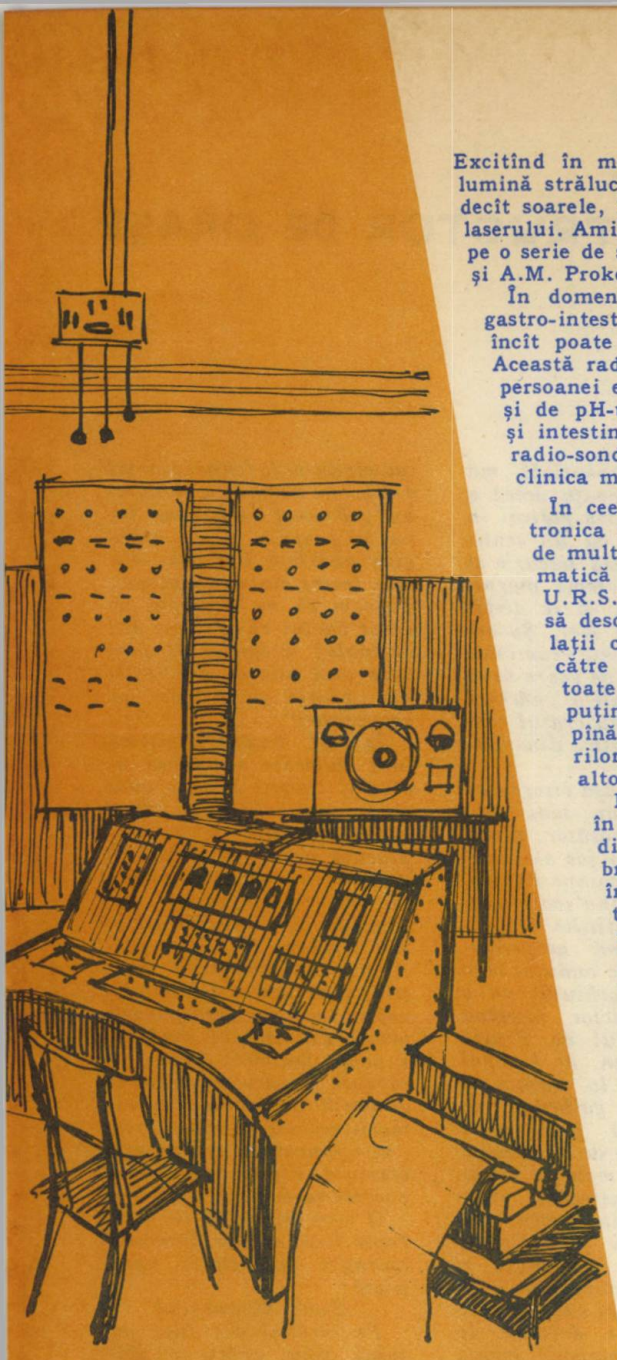

Excitînd în mod convenabil un cristal de rubin, se obține o lumină strălucitoare, de un milion de ori mai strălucitoare decît soarele, încît străpunge corpurile solide din apropierea laserului. Amintim că realizarea acestor dispozitive se bazează pe o serie de studii începute în anul 1955 de N.G. Basanov și A.M. Prokorov.

În domeniul medicinei a fost creată microradiosonda gastro-intestinală, un emițător cu tranzistor, atît de mic încît poate fi înghițit de persoana ce trebuie examinată. Această radio-sondă călătorește prin aparatul digestiv al persoanei examinate și informează pe medic de presiunea și de pH-ul ce există în diferite puncte ale stomacului și intestinului acelei persoane. La noi în țară, astfel de radio-sonde au fost realizate de dr. Donald Popescu, la clinica medicală condusă de prof. P. Teodorescu.

În ceea ce privește muncile intelectuale și aici electronica se prezintă deschizătoare de drumuri noi. Nu de mult, la Centrul de calcul al Institutului de matematică al secției din Siberia a Academiei de științe a U.R.S.S. calculatoarele electronice au ajutat pe oameni să descifreze scrierea maya, care aparținea unei populații ce trăia în Yucatan și care a fost distrusă de către cotropitorii spanioli cu secole în urmă. Cu toate eforturile oamenilor de știință de a descifra puținele manuscrise rămase de la aceste populații, pînă nu de mult ele își păstrau taina. Grație eforturilor lui I.V. Knorozov, ale lui E.V. Evreinov și ale altora, astăzi s-a ajuns la descifrarea acestor texte.

Ideea de a face automat o traducere dintr-o limbă în alta, cu ajutorul mașinii, nu este nouă. Încă din anul 1933, Troianski a obținut la Moscova un brevet de inventator în această direcție. În 1954 încep primele demonstrații de traduceri, efectuate, de data aceasta, cu ajutorul calculatoarelor electronice. Treptat, treptat, lucrurile se perfecționează, ajungîndu-se astăzi la o viteză de lucru de 600 de pagini traduse pe oră. La noi în țară, studii privind traducerea automată au fost întreprinse sub conducerea academicianului Gr. C. Moisil.

Am ajuns astfel la problema calculatoarelor electronice. Ele sînt de mai multe tipuri. Țara noastră se mîndrește că CIFA-1, primul calculator electronic de tip digital a fost proiectat, construit și pus în funcțiune la noi. El a fost realizat de un colectiv condus de ing. Victor Toma. Și în această direcție s-a primit un sprijin prețios din partea specialiștilor sovietici. Electronica este o știință în plin avînt.

În ceea ce privește oscilatorii moleculari, este celebru oscilatorul Institutului de fizică „Lebedev" al Academiei de științe a Uniunii Sovietice. Acesta comandă un orologiu care are o precizie mai mare de o secundă la 300 de ani.

Pentru amplificatorii moleculari, probabil că dispozitivul numit laser sau amplificator de lumină este deosebit de interesant. Excitat cu o slabă energie radioelectrică, acesta produce o lumină deosebit de strălucitoare.

# Visul UNUI CONSTRUCTOR DE ORAȘE

*O ploaie torențială mă trezi, în dimineața aceea a anului 2061. Mă ridicai în capul oaselor, cu un sentiment de nespusă bucurie și privii cîtăva vreme magnificul spectacol ce se desfășura sub ochii mei. Șuvoaiele de apă celestă, luminate de cîteva raze de soare ce se strecurau printr-o spărtură a norilor spălau orașul construit în întregime din plastic.*

*Într-adevăr, așa visasem să fie! Ploaia nu mai avea nimic trist, apăsător, plumburiu. Era un joc strălucitor de pietre scumpe lichide, irizate de lumina soarelui și de culorile infinite ale caselor. Atingînd acoperișurile din plastic ondulat care se înfățișau ochiului ca o paletă de pictor mergînd de la albastrul de Prusia la roșul indian, de la opal la oranj, de la carmin și vermion la galbenul de crom, trecînd prin toate tonurile de verde și sfîrșind în zona casei mele cu ultramarinul translucid, picăturile de ploaie scoteau sunete de corzi și alămuri, alcătuind în ansamblu o simfonie nemaiauzită. Erau acoperișuri subțiri care scoteau sunete delicate de harpă și acoperișuri groase care scoteau sunete adînci, grave. Ploaia îndeplinea rolul ciocănelelor pianului. Spațiul dintre acoperișuri și tavanele apartamentelor ultime fusese calculat astfel încît să se obțină efectele cele mai bune. În limbajul constructorilor, aceste spații nu se mai numeau poduri, ci cutii de rezonanță. Muzicienii ne fuseseră aci de mare ajutor, indicîndu-ne la fiecare cvartal de blocuri dispoziția „tonurilor". Fiecare casă avea tonul ei propriu. Era o imagine auditivă măreață. Un oraș întreg cînta sub ploaie. Puteam să ne mîndrim pe drept cuvînt că am scos din arsenalul imagistic al poeților acel atît de des întîlnit „ploaia țiriia trist pe acoperișuri".*

*În tot trupul simțeam încă dulceața somnului adînc și liniștit de care avusesem parte. Deodată, devenind conștient de această plăcută stare, mă gîndii cu un sentiment de recunoștință că omenirea ajunsese, însfîrșit, să aibă un somn liniștit. Trăiam în comunism. Aparțineau poveștilor nopțile ce au urmat Hiroșimei, nopțile încărcate de răspunderi uriașe din timpul cînd Uniunea Sovietică lupta cu răbdare pentru dezarmarea generală și totală, căreia marii rechini ai capitalului i se opuneau cu o desperare demență. Vigilența făcea popoarele să doarmă iepurește.*

*O voce cristalină de copil rupse firul acestor dureroase amintiri din istoria apropiată:*

*— Bună dimineața!*

*Pe ecranul din fața patului meu apăru o făptură de vreo șase ani, gingașă și pură, care-mi surise fermecător, adăugînd:*

*— Eu sînt ziua de 19 mai 2061. Vă plac?*

*Trebuie să adaug că ecranul de care vă vorbesc avea dimensiunea de doi metri pe doi în care imaginea omului apărea întreagă. Între timp se rezolvase problema tuburilor electronice*

FANTEZIE DELOC FANTASTICĂ

*micro, cu efect pe suprafață mare, televizorul nemaifiind un aparat mobil ci făcînd parte din însăși construcția casei. „Ziua de 19 mai 2061", îmbrăcată într-o rochiță galbenă ca puful puișorilor de rață (nu mai e nevoie să adaug că imaginea colorată în emisiunile televizate ajunsese la desăvîrșire), se profila la capătul străzii Cosmoturism, denumită astfel în amintirea excursiei de masă, adevărat pod cosmonaut, organizată cu prilejul împlinirii a o sută de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Strada aceasta îmi era mie cea mai dragă, deoarece făcea parte din cartierul Sputnicilor, stradă al cărei proiect îmi aparținea.*

*— Vă plac?*

*În aceeași clipă ploaia încetă. Norii se risipiră în cîteva minute și soarele se filtră prin toți pereții camerei mele, pereți a căror caracteristică consta în aceea că dinăuntru puteai să vezi totul, pe cînd priviți dinafară, ei aveau aspectul unor suprafețe colorate. Principiul care stătea la baza acestor pereți (eu îi numeam ferestre totale) era același ca al vechilor ochelari ce se purtau în urmă cu o sută și ceva de ani și care prezentau pe dinafară un luciu de oglindă, mascînd complet ochii. Deosebirea esențială dintre acești ochelari și pereții din plastic colorat rezulta din faptul că lumina solară nu era modificată de culori. Soarele intra în casă pe oriunde.*

*Încetarea ploii la cuvintele „Vă plac?" nu era o coincidență și nici nimic mistic nu avea. La mijloc, nu era nici o vrăjitorie. Ploaia nu mai era un fenomen care apărea în viața oamenilor la întîmplare.*

*O rețea internațională de stațiuni electromagnetice, așa numitele Stațiuni de măturat nori, care funcționau în cadrul Serviciului de reglare a culorii fiecărei zile, avea evidența zilnică a depozitelor de nori formate pe cer. Un centralizator electronic transmitea tuturor țărilor situația norilor și cerințele de ploaie pe glob. În Muzeul internațional al ploii puteau fi văzute toate modelele de mașini pentru producerea ploii artificiale de pe vremuri, ca o amintire a luptei omenirii împotriva secetei. Acum seceta era numai obiect de studiu în cadrul lecțiilor de fenomene naturale dispărute. Pe baza unui program riguros întocmit, în funcție de nevoile producției agricole și de necesitățile de higienă edilitară, Stațiunile de măturat nori, prevăzute cu dispozitive electromagnetice de mare potențial, atrăgeau deasupra zonei indicate norii necesari unei ploi de o jumătate de oră, să zicem, cum era „Ploaia de ora 6", apoi, cu ajutorul stațiunii celei mai apropiate și prin deconectarea dispozitivelor proprii făcea să dispară ceea ce mai rămăsese din norii aduși, lăsînd loc soarelui și cerului senin. Mai erau, desigur, unele inconveniente. (Nu întotdeauna veneau nori de ploaie; alteori apăreau nori nordici care lăsau o ploaie de gheață; deplasarea altora, mai denși și de mari dimensiuni, se făcea cu o oarecare întîrziere față de programul prevăzut). Dar era în curs de studiu crearea norilor artificiali cu temperatură reglabilă la condensare, așa încît se spera într-o perfecționare a sistemului.*

*Ploaia care mă trezise nu fusese altceva decît obișnuitul duș de dimineață al orașului. Din inventarul Gospodăriei comunale dispăruseră cisternele cu apă, măturătorile mecanice autopropulsate, aspiratoarele de praf rutiere și alte utilaje de întreținere a orașului, care, la vremea lor, stîrniseră mare senzație. Străin*

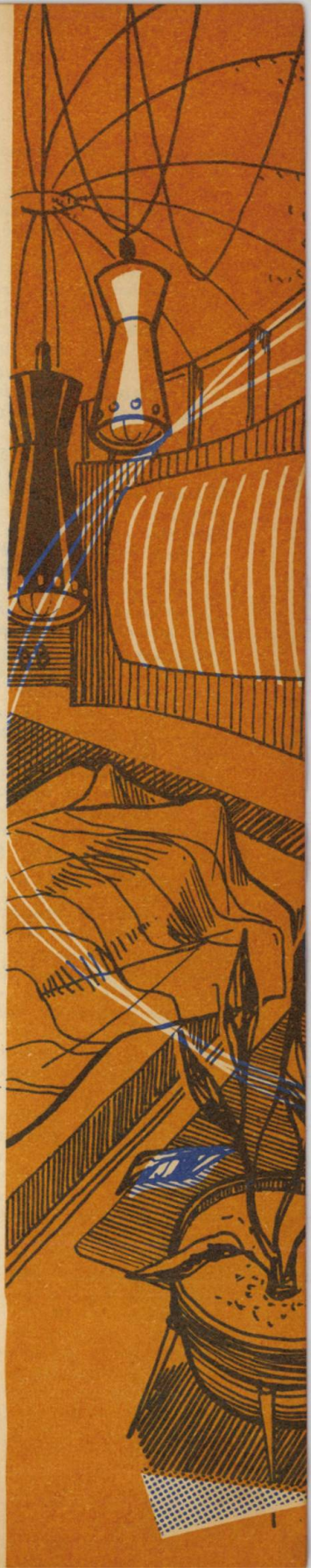

zile, atît partea carosabilă cît și trotuarele, erau pavate cu plăci și calupuri din plastic masiv, prezentîndu-se privirilor ca un mozaic viu colorat. Ele aveau suficiente guri de scurgere în marile canale colectoare subterane, pentru ca în cîteva minute de la încetarea dușului să nu se mai vadă nicio urmă de apă. Soarele desăvîrșea rapid toaleta matinală a orașului, dîndu-i strălucirii de bijuterie. Pe străzi, nu circulau decît vehicule ușoare și autopropulsate pentru transportul public, vehicule prevăzute cu baterii solare. Zgomotul de motoare cu explozie, fumul și gazele de eșapament erau de domeniul amintirilor. Pavajele din plastic nerezistînd prea mult timp autocamioanelor grele, aprovizionarea magazinelor se făcea exclusiv cu ajutorul elicopterelor-ascensoare care introduceau direct în gurile magaziilor balșturile, sacii, lăzile. Elicopterele coborau pînă la o anumită înălțime și printr-o trapă ce se deschidea în partea inferioară a fuzelajelor, coborau „ascensorul" cu marfă spre locul de depozitare. Pentru întreținerea curățeniei, în cursul zilei, la bariere fuseseră create stațiuni de spălare a vehiculelor care veneau de la drum lung. Nici un vehicul nu obținea autorizația de intrare în oraș decît după ce i se făcea toaleta obligatorie și i se verificau articulațiile și orificiile prin care ar fi putut pierde unsori.

La marginea trotuarelor circula tot timpul o „scrumieră rulantă" care nu era altceva decît o bandă rulantă obișnuită, prezentîndu-se ca un șarpe în mișcare, format din articulații de ceramică multicoloră și care se golea continuu în canalele colectoare. Aici se puteau depune și alte resturi, de la simburii de struguri la paharele de hîrtie cerată în care se serveau sucurile de fructe cu frișcă la automatele de pe străzi. Coșuri de hîrtii nu existau, pentru simplul motiv că nici un ambalaj nu se mai confecționa din hîrtie. „Serviciul special de psihologia maselor", bizuindu-se pe setea de frumos a locuitorilor, dăduse indicații pentru confecționarea unor ambalaje artistice din plastic, atît de plăcute la înfățișare, încît cumpărătorul era ispitit mai mult să le păstreze ca obiecte decorative, decît să le arunce.

De pe ecranul din fața mea, fetița în rochiță galbenă continuă să-mi zîmbească drăgălaș cîteva clipe.

— Îmi placi, zi de aur! surisei eu micii făpturi și străzii mele dragi, dîndu-mă jos din pat.

Apariția aceasta de la ora 6 dimineața era un spectacol obișnuit. Calendarul cu file tipărite devenise exclusiv un obiect de documentare, care se depunea în cîteva exemplare la marile biblioteci. În fiecare dimineață te întîmpina un alt chip de copil care, prin expresie, culoarea ochilor, a vestimintelor, prin întreaga înfățișare, anunța atmosfera specifică a zilei respective, căci oamenii ajunseseră să deosebească personalitatea și noutatea deplină a fiecărei zile. Comunismul înlăturase din viața societății monotonia, iar tehnica construcției de orașe exprima acest înalt stadiu de dezvoltare, oferind mari posibilități de satisfacere a veșnicei dorințe de nou a omului. Întregul oraș era construit din elemente prefabricate din plastic, ușor demontabile. Literalmente, peste noapte noi puteam muta cîteva blocuri, iar a doua zi, în locul lor, cetățenii puteau avea surpriza apariției unei piețe vaste, cu un monument în mijloc și o mare zonă de vegetație și flori. La marile sărbători ale clasei muncitoare, noi făceam astfel de surprize. O „demolare" de acest fel devenea un spectacol public, căci orice locuitor putea să demonteze și să monteze o casă. Aceasta și fusese temelia întregii noastre concepții.

Pornind de la nevoia de a face schimbările cerute de dezvoltarea vieții de familie, noi concepuserăm apartamentele ca niște mari dreptunghiuri, în interiorul cărora locatarul putea să-și monteze, să-și mute zidurile interioare după plac. Într-o casă, se năștea un copil și era nevoie de încă o încăpere. Tatăl putea să treacă imediat la o reîmpărțire a spațiului. În altă casă, un copil începea să meargă la școală. Lui putea să i se amenajeze camera în care se afla ecranul televizorului, deoarece unele lecții, cum era cea de geografie, de științe naturale, se transmiteau pe viu, ceea ce făcea învățătura mai plăcută și mai ușoară, mai exactă și absolut corectă ca viziune. Învățai despre America Latină, de exemplu. La o anumită oră se transmiteau imagini despre America Latină.

O muzică minunată se răspîndi în camera mea, după ce dispăru de pe ecran mica fetiță care întruchipa ziua aceea de mai din anul 2061.

Cum ascultam astfel muzica, cu ochii la una din casele de peste drum, simții ceva moale trecîndu-mi pe la picioare. Mă uitai intrigat în jos și...

...Arhitectul Fantastino se trezi din somnul greu în care căzuse aseară, simțind la picioare blana moale a pisicii sale siameze. Adormise în fotoliu. Era o zi frumoasă, însorită. Fantastino era plin încă de visul minunat pe care-l avusese. Privi mult timp pe fereastră. Și abia atunci, gîndindu-se la minunățiile visului, începu să viseze cu ochii deschiși.

**H. ROHAN**

## UN MEȘTEȘUG STRĂVECHI AL POPORULUI NOSTRU

# Vopsitul

Succesele pe care le dobîndesc expozițiile de artă populară românească oriunde peste hotare se datoresc deopotrivă formelor pline de farmec ale ulcelelor și motivelor săpate în lemn, cît și împletirii armonioase a culorilor catrințelor și lăicerelor, străchinilor și cofelor. Priceperea alegerii culorilor înăscută la artistul popular s-a îmbinat din vremuri străvechi cu meșteșugul pregătirii vopselelor naturale, știință moștenită din tată în fiu de-a lungul a zeci de generații, meșteșug care în anii noștri a fost stimulat prin organizarea multor cooperative de artă populară menite să întreție mereu proaspătă admirabila comoară de experiență a celor mai bătrîni dintre artiștii satelor.

Mărturie a inventivității și talentului cromatic al poporului sînt vechi scoarțe și velințe, țesăturile de port, vasele de lut, fluierele și bricegele înflorate, mobilierul scrijelit artistic și vopsit, coșurile de răchită și toate celelalte obiecte care încîntă pe cercetătorii din țară și de aiurea. În afara frumuseții deosebite a culorilor, persistența acestora arată îndemînarea și truda cu care artistul din popor a știut să-și selecteze cele mai trainice și adecvate culori, extrăgîndu-le din lumea vegetală.

*Roșul*, culoare atît de îndrăgită de artistul popular, se obținea pe vremuri dintr-o mulțime de plante. Astfel, prin Moldova se culeg frunze și flori de *măr acru*, care se pregătesc anume pentru a vopsi în roșu firele de lînă, iar pentru a obține un roșu mai închis, rubiniu, se amestecă mărul pădureț cu florile purpurii de *sovîrv*, alteori cu frunze de *corn* sau *cimbrișor de cîmp*. Un alt procedeu pentru căpătarea culorii roșii pentru firul de lînă îl constituie fiertura de *coajă de prun*, în zeamă adăugîndu-se o mînă de leșie, sau se apelează la coaja de *măcieș* bine uscată și fiartă laolaltă cu sovîrvul. Artiștii populari munteni iau coaja de *anin negru* pe care o plămădesc împreună cu sovîrvul, obținînd nuanța atît de frumoasă de roșu a straielor prahovene. În Oltenia, planta utilizată este *roiba*, ale cărei rădăcini uscate și fierte cu borș dau firelor o colorație roșie aprinsă, strălucitoare. Tot o culoare roșie se obține și cu rădăcina de *iarbă de margine*, fructul de *călin*, rădăcina de *măcriș* ori boiaua roșie de ardei. Mai tîrziu, vopsitul în roșu s-a început a se face cu culori de import, ca *băcanul*, lemnul unui copac din Brazilia, sau *cîrmîzul*, tinctura dată de o insectă de origină mexicană, coșenila, iar și mai tîrziu au intervenit culorile de anilină.

Albastrul se obține pe cale vegetală din flori de *viorele*, ori de *brîndușe*, dar cel mai des țăranii utilizează *lulachiul*, sau piatra albastră, o substanță minerală care dă culoarea dorită.

Foarte multe plante sînt folosite la obținerea galbenului: *drobița* sau *grozama*, un mic arbust cu flori galbene, ori vîrfurile de *salcie* tînără cum se obișnuiește în Ardeal, ori în alte părți, frunzele de *mesteacăn*, rădăcinile de *siminoc*, coaja de *lemn cînesc*, frunza de *dud* și *zarzăr*, florile de *rapiță sălbatică*, *aliorul*, frunza de *soc*, și chiar *ceapa uscată*, *ștevia*, *sunătoarea*, *săpunelul*, *urzica*, *măciuliile de șofran*, *păpădia*, frunza de *viță* și în sfîrșit foaia de *tutun*, fiecare din procedeele acestea dînd o altă nuanță de galben, dorită de meșterul popular.

Din zeama de *răchițică* sau din frunzele de *nuc* și coaja de *anin* se obține culoarea verde, pe care unii o capătă pregătind anume frunzele de *dedeței*, sămînța de *poama cînelui* sau *serpariță*.

Multe straie țărănești sînt cusute dintr-un amestec elegant de lînă albă și neagră. Pentru înegritul firelor, cel mai răspîndit procedeu e acela al cojii verzi de *nucă*, alteori se face cu fructul de *boz* ori cu coaja de *stejar*, de *frasin de munte*, de *lemn cînesc* și *gorun*.

Un procedeu simplu și în același timp trainic de „înflorit" bețele și bastoanele este acela al fumului: se înfășură bățul cu fișii de tei în formă de spirală și apoi se introduce în fum, înnegrindu-se, astfel ca apoi scoțîndu-se spirala să rămînă desenul alb al părții care fusese acoperită.

Natura atît de diversă și de minunată a patriei noastre a îmbogățit ochiul artistului popular, care s-a îndeletnicit din cele mai vechi timpuri cu măiestria prinderii și fixării pe obiecte de lut sau țesături a unui crîmpei din feeria lumii înconjurătoare.

## ÎN MUZEUL DIN SUCEAVA

În muzeul regional din Suceava, printre obiectele expuse, atrag atenția oasele de rinocer găsite în 1952 la Lisaura, la 4 km. de oraș. De asemenea, resturile unui mamut descoperit aproape de cetate, iar de la Șipot s-a adus un craniu de bour. Interesant este un corn de praf de pușcă lucrat de țăranii localnici dintr-un corn de cerb.

Într-o sală a muzeului este expusă o sculptură în piatră reprezentînd un leu, iar alături un jilț tot de piatră cu stema Moldovei pe el — capul de bour. Jilțul a fost găsit cu ocazia săpăturilor efectuate în sectorul Curții Domnești din Suceava.

Un lucrător de la cărămidăria din oraș a dat peste un adevărat tezaur: 1440 monede din secolele XV—XVI, de pe timpul lui Cazimir al IV-lea. Sînt monede poloneze, dinari unguresti, groși suedezi și prusieni.

Atrage atenția de asemenea securea de călău descoperită pe platoul cetății.

Muzeul deține și un document iscălit de Ștefan cel Mare prin care mînăstirea Putna trebuia să dea tîrgoveților 8 butoaie cu vin.

Într-un raft, se vede o istorie a Poloniei, în limba latină, din anul 1662, avînd peste 400 pagini, de format mic, tipărită la Leyda; alături, o cămașă de zale, lîngă proiectile pentru praștie și buzdugane.

# CEA MAI VECHE STAȚIUNE BALNEARĂ DIN ȚARĂ

În timpul celei de a doua expediții întreprinse de împăratul Traian împotriva lui Decebal, — anii 105—106 — o parte din trupele romane au înaintat pe drumul Fierne — Tibiscum (Orșova — Timișoara de azi). Mergînd pe valea Cernei, ostașii romani au descoperit mai multe izvoare de apă caldă și făcînd baie în ele și-au dat seama de puterea lor vindecătoare. Cum pe locul Mehadiei de azi construiseră cetatea ad-Mediam, ei au denumit locul respectiv „ad aquas Herculi sacras ad Mediam“ — adică „apele sfinte ale lui Hercule de la (cetatea) ad Mediam“.

Pînă și astăzi mai există urmele unui izvor captat cu ajutorul olanelor de romani, loc denumit baia romană. De altfel, de atunci au rămas numeroase monumente, statui și plăci comemorative. Romanii au captat izvoarele, au clădit numeroase băi și locuințe pentru cei veniți aici la tratament transformînd locul într-o stațiune balneară. Un altar pe care l-au ridicat în cinstea lui Her-

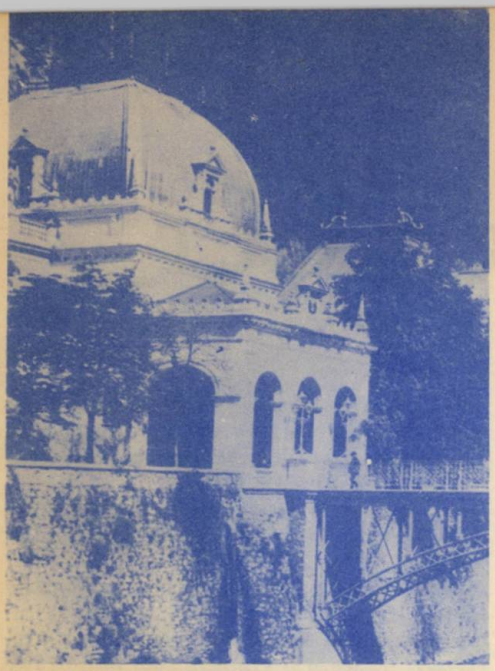

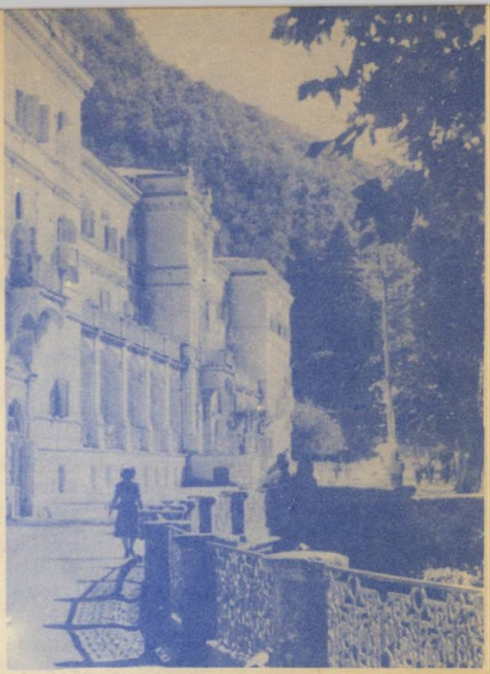

cule — simbol al puterii și bărbăției — , există și azi în stațiune. De altfel, de la numele acestuia s-a tras și numele stațiunii: Herculane.

În timpul stăpînirii turcești din secolul al XV-lea băile s-au ruinat complet fiind

reamenajate în secolul XVIII de cînd datează și statuia lui Hercule aflată în centrul stațiunii și pusă aici din ordinul împărătesei Maria Theresa.

Însă adevărata înflorire Herculanele și-au căpătat-o în zilele noastre, cînd băile sînt deschise tot anul, făcîndu-se numeroase amenajări pentru efectuarea tratamentului și cazarea în cele mai bune condiții a oamenilor muncii. Cifra de peste 12.000 de bolnavi ce se tratează anual la Herculane vorbește singură.

Izvoarele de aici au o temperatură de la 20 la 55 grade. Interesantă este captarea izvorului Horia — izvor cu apă caldă de peste 50 grade — unde cu ajutorul unei sonde arteziene de 12 metri înălțime se scoate apa de la o adîncime de 274 metri. Acest adevărat turn artezian este așezat pe malul drept al Cernei și, de aici, cu ajutorul țevilor, apa este dusă în mai multe bazine și apoi în sanatorii.

Apa din Herculane are bogate proprietăți tămăduitoare, însă cele mai puternice izvoare radioactive sînt cele aflate la punctul „7 Izvoare" aflat la 4 km. nord de băi, acestea avînd o temperatură de peste 55 grade, rivalizînd cu cele mai renumite ape radioactive din Europa. Curios este faptul că respectivele izvoare se găsesc la aproape un metru înălțime peste cursul Cernei.

# filatelie

## unică în lume

În ierarhia rarităţilor filatelice mondiale primul loc îl ocupă celebra marcă poştală roşie cunoscută sub denumirea de „Guyana britanică de 1 cent". Şi ca în jurul oricărei celebrităţi, au fost create de-a lungul anilor legende mai mult sau mai puţin fanteziste dar care au la bază un sîmbure de adevăr. Dezbrăcată de elementul senzaţional, povestea reală a acestei mărci poştale, unice în lume, este totuşi cît se poate de interesantă. Ea începe în 1873...

Lionel Vernon Vaughan era elev la gimnaziul din Georgetown, capitala coloniei engleze din Guyana. Într-o zi de vacanţă din vara amintitului an, el a găsit în cutia cu corespondenţă a tatălui său un plic pe care era lipită o marcă roşie cum nu mai văzuse altele pînă atunci. A dezlipit-o destul de stîngaci, provocîndu-i chiar unele mici neajunsuri, apoi a pus-o în colecţia sa, alături de alte mărci poştale. Prea puţin încîntat de starea ei, a cedat-o într-o bună zi pentru o sumă bunicică... 6 şilingi.

Pe noul posesor îl chema Mc Kinon şi în colecţia lui celebra marcă roşie de 1 cent îşi începe aventuroasa-i viaţă. Mc Kinon i-a acordat primul loc în colecţia sa şi cînd peste cîţiva ani s-a dus să studieze la Cambridge, a vîndut colecţia unui negustor pe nume Ridpath pentru frumuşica sumă de 110 lire sterline, o adevărată avere pentru tînărul student.

În vremea aceea îşi făcuse apariţia, în lumea filatelică europeană, un curios personaj care cumpăra tot ce i se oferea pentru colecţia sa de mărci poştale. Era baronul Phillipe de la Renotiere von Ferrary, un om care avea să devină peste ani posesorul celei mai valoroase colecţii filatelice din lume. Acestuia s-a gîndit negustorul să-i vîndă raritatea peste care dăduse. Von Ferrary i-a plătit 150 lire sterline, sumă apreciată de lumea filatelică contemporană drept cel mai ridicat preţ plătit pînă atunci pentru o singură marcă poştală. Aceasta s-a petrecut în 1878.

„Guyana britanică de 1 cent" a devenit perla colecţiei Ferrary, cu toată starea ei deplorabilă, ce contravine unor reguli filatelice şi din 1878 pînă în 1921, cît timp a făcut faima acestei colecţii, aprecierile asupra valorii ei au crescut uimitor. Moartea contelui, survenită la Zürich, a adus Reichpostmuseumului german o moştenire neaşteptată, dar colecţia aflîndu-se la Paris, a fost sechestrată de autorităţile franceze şi vîndută apoi la licitaţie în contul despăgubirilor de război pe care i le datora Germania învinsă în primul război mondial.

Timp de patru ani şi jumătate, adică între 23 iunie 1921 şi 26 noiembrie 1925, licitarea colecţiei contelui Ferrary a reţinut atenţia întregii lumi filatelice. Punctul culminant l-a constituit licitarea celebrei mărci roşii de 1 cent. La Hotel Dronot din Paris s-a dat o luptă aprigă. Ofertele au zăpăcit minţile cele mai cumpătate. Supralicitările au răsturnat cele mai optimiste aşteptări. Cenuşăreasa lui Vaughan se arăta cu adevărat „Koh-i-noor"-ul filateliei mondiale. Lupta acerbă pentru cîştigarea ei a fost dată în cele din urmă între miliardarul american Hind şi regele Angliei. În cele din urmă, primul şi-a adjudecat-o pentru suma de 7500 lire sterline! Cu alte cuvinte, din colecţia lui Vaughan din Georgetown, în cea a textilistului miliardar Arthur Hind, ea a făcut un salt de 25.000 de ori. Vă închipuiţi de ce Hind a plătit această valoare?

Preţul i se părea prea mic, iar orgoliul şi spiritul lui afacerist îi cereau lui Hind cît mai multă reclamă în jurul numelui său. Businessul trebuia făcut şi sub o firmă onorabilă care putea fi şi o pretinsă pasiune filatelică! Şi într-adevăr numele americanului a devenit celebru, datorită micului „diamant de hîrtie". Marca a fost apoi expusă la multe expoziţii filatelice internaţionale, însoţită bineînţeles de reclama industriaşului. Dar într-o zi mica celebritate este dată ca dispărută. Săptămîni întregi a fost căutată, ca pînă

# filatelie

la urmă să fie descoperită într-un plic aruncat în maldărul de corespondență nedeschisă.

Se mai povestește că prin 1930, i s-ar fi oferit lui Hind un al doilea exemplar din marca roșie de 1 cent. Era ceva uluitor deoarece nu se auzise de existența unei dubluri. Totuși el ar fi cumpărat-o pentru vreo 7000 dolari și apoi ar fi ars-o în fața vînzătorului ei, pentru a nu zdruncina celebritatea piesei pe care o avea. O confirmare a acestui fapt nu există.

O nouă aventură a mărcii roșii de 1 cent a avut loc în timpul expoziției internaționale din 1939 de la New York. În ciuda unei paze excesive — era expusă într-o mare vitrină, înconjurată de un gard de fier și păzită permanent de un polițist și cîțiva dedectivi — ea a dispărut! Alarmă, căutări febrile, crize de nervi ale Mrs. Scala, văduva miliardarului, totul se dovedește zadarnic, ca pînă la urmă să se constate că marca... căzuse sub rama geamului care o proteja.

De atunci celebra marcă roșie „Guyana britanică de 1 cent" și-a schimbat colecția de trei ori. Ultima dată, în 1960, a fost cumpărată pentru 50.000 dolari.

**VAL. TEBEICA**

*Filatelia oferă multe curiozități. De pildă, există unele mărci poștale devenite celebre, dar care n-au fost emise de o administrație poștală! Cu toate acestea ele sînt considerate mari rarități!*

*Printre ele se află și „Lady McLeod", o marcă cu un desen simplu, puțin atrăgător. Istoricul ei este cît se poate de interesant.*

*„Lady McLeod" este numele unei corăbii cu pinze care deservea comunicația dintre Port of Spain și San Fernando, localități importante de pe mica insulă Trinidad, ce închide golful Paria din apropierea deltei fluviului Orinoco. Căpitanul corăbiei, David Bryce, s-a gîndit să imite sistemul poștal introdus la Londra în 1840. În acest scop a tipărit mărci pe care le vîndea cu 5 cenți, taxă pe care el o percepea pentru transportul corespondenței între cele două localități de pe insula Trinidad. Ca desen a ales macheta corabiei sale și inițialele denumirii ei, adică L.Mc.L. Aceste mărci particulare au fost mai tîrziu recunoscute de autoritățile coloniale engleze de ocupație a insulei. Astăzi, aceste prime mărci din Trinidad se bucură de o mare apreciere în lumea filatelică. Ele sînt considerate chiar rarități. Interesant este și sistemul de ștampilare al lui David Bryce: le șmîngălea*

*cu un creion sau le rupea un colț. Pare curios, nu? Contravine chiar regulilor impuse de colecționarea filatelică? Cu toate acestea „L.Mc.L". și-au dobîndit o faimă chiar mai mare decît primele mărci din lume, emise în 1840 de poșta engleză!*

# MANUSCRISE VECHI ACHIZIȚIONATE ÎN ULTIMA VREME DE ACADEMIA R.P.R.

Unul dintre cele mai importante izvoare pentru cunoașterea și studierea istoriei limbii și a culturii noastre îl constituie vechile manuscrise păstrate de-a lungul veacurilor. Acestea au circulat la noi vreme îndelungată — pînă la jumătatea secolului al XIX-lea — datorită faptului că tiparul costa scump, iar cărțile imprimate apăreau într-un număr redus.

Alături de manuscrisele originale circulau și numeroase copii, a căror studiere prezintă de asemenea un anumit interes, datorită particularităților dialectale strecurate de copiști în text, precum și adnotărilor acestora, inexistente în scrierile originale.

Avînd în vedere importanța tuturor acestor opere, achiziționarea lor constituie o preocupare permanentă a Bibliotecii Academiei R.P.R. În trecut, majoritatea colecțiilor de manuscrise au fost alcătuite din donații ale persoanelor particulare și din cedări de colecții ale altor biblioteci. În anii regimului de democrație populară s-a alocat însă un fond important pentru noile achiziții, fapt care contribuie la completarea treptată a celei mai mari biblioteci din țară, precum și la îmbogățirea posibilităților de cunoaștere a trecutului tuturor ramurilor noastre de cultură.

Multe dintre manuscrisele și copiile găsite sînt scrise în slava veche, iar altele în românește.

Dintre documentele și manuscrisele în limba slavă cumpărate în ultima vreme de Biblioteca Academiei R.P.R. putem cita: un document de la Petru voievod, din 1559, un altul de la Mihnea voievod din 1578, precum și un pergament de la Simion Movilă voievod, din 1602; de asemenea, diferite opere cu conținut religios — de pildă un Tetraevanghel datînd din secolul al XVII-lea.

Documentele menționate sînt întăriri ale unor posesiuni de ocini, păduri etc., date de domnii Țării Românești. De exemplu, prin documentul din 1559, Petru voievod întărește stăpînirea lui Voicu, lui Stanciul și lui Banea asupra ocinei din Bodăești, pentru care au avut pricină cu Stan și Stanciul. Unele sînt scrise pe pergament, altele pe hîrtie, purtînd pecetea domnească atîrnată sau timbrată.

Dintre documentele și manuscrisele în limba română recent achiziționate, amintim un document de la Duca voievod, din 1678, scris pe pergament, prin care domnul Țării Românești întărește stăpînirea lui Badea logofătul asupra satului Racovița, apoi numeroase opere cu caracter religios, cum ar fi Pomelnicul Mitropoliei din Tîrgoviște, copiat de Isar logofătul în București, în anii 1695 și 1696, cu completări pînă la anul 1851, Cazanii la duminicile și sărbătorile mari de peste an, datînd din secolul al XVIII-lea, și un miscelaneu, cuprinzînd cîntări bisericești, rugăciuni și colinde, deci și creații populare care, deobicei, circulau pe cale orală.

Unele manuscrise cu conținut religios (de exemplu Pomelnicul Mitropoliei din Tîrgoviște) sînt scrise în roșu și aur, cu litere frumoase, care imită tiparul, au inițialele ornate și sînt împodobite cu miniaturi frumoase. Altele (de exemplu miscelaneul) sînt scrise stîngaci, de mai multe mîini, în diferite epoci, și sînt ilustrate cu frontispicii și miniaturi mai puțin reușite.

Un manuscris prețios pentru istoria economiei țării noastre este Sama a 2-a (pentru 6 luni) a vistieriei Moldovei pe anul 1764, exemplar original semnat de marii boieri ai Divanului și purtînd pecetea domnului aplicată în tuș roșu. Prin achiziționarea lui, Biblioteca Academiei R.P.R. a completat arhiva socotelilor vistieriei Moldovei pe anul respectiv.

Pe lîngă documentele și manuscrisele sus-amintite, în patrimoniul bibliotecii au intrat în ultimul timp numeroase documente istorice datînd din secolele XV—XIX privitoare la pricini de moșii, acte de familie, danii, moșteniri, cărți hotarnice etc.

Prin conținutul lor variat, aceste opere constituie, în afara unor monumente de limbă veche, importante izvoare pentru cunoașterea aspectelor economice și sociale din trecutul țării noastre.

De asemenea, un interesant material românesc și maghiar din epoca 1848—1849, cumpărat nu de mult, aduce o serioasă contribuție la cunoașterea perioadei respective.

În sfîrșit, o serie de manuscrise și scrisori ale unor scriitori, ca: P. Cerna, Al. Odobescu, L. Rebreanu, G. Topîrceanu, recent procurate, vin să completeze fondul respectiv al Bibliotecii Academiei R.P.R.

Unele dintre manuscrisele amintite în cele de mai sus au fost studiate și chiar edidate, altele sînt inedite. Rămîne ca specialiștii să-și spună cuvîntul asupra acestora din urmă, precizînd locul care-i revine fiecăruia în tezaurul nostru cultural.

MIOARA REICHENBERG

JUMĂTATE DE VEAC DE LA MOARTEA LUI

# Caragiale

**În anul 1912, s-a stins din viață cel mai de seamă dramaturg al nostru, admirabilul satiric Ion Luca Caragiale.**

**Despre viața și opera marelui prozator s-au scris și se vor mai scrie ample studii și articole; schițele, nuvelele și piesele sale sînt și vor fi mereu reeditate; spectacolele caragialene vor constitui și de aci înainte probe de foc pentru actori și regizori, la noi și aiurea; într-un cuvînt valoarea universală a scrierilor sale dăinuie și va dăinui, ca o mîndrie a poporului nostru.**

**Cu prilejul semicentenarului morții lui Caragiale, ne-am gîndit ca în cadrul ALMANAHULUI MAGAZIN în locul unui articol consemnativ să prezentăm cîteva date mai puțin cunoscute despre spectacolele caragialiene, grupate într-o rubrică ce se intitulează**

## *Ce știți despre teatrul lui Caragiale?*

● Știți că, în anii adolescenței, Ion Luca Caragiale a urmat cursurile de actorie pe care le preda la „clasul de declamațiune" unchiul său, cunoscutul actor Costache Caragiali?

● Știți că marele dramaturg a fost, la 19 ani, sufleur la Teatrul Național, preluînd atribuțiile deținute cu numai două stagiuni înainte de Mihail Eminescu?

● Știți că, după o listă alcătuită de însuși Caragiale, prima lui încercare dramatică originală a fost farsa într-un act „O soacră", care s-a reprezentat, fără succes, abia în 1883?

● Știți că înaintea premierei piesei de debut „O noapte furtunoasă", care a avut loc în ianuarie 1879, Caragiale se afirmase ca traducător, obținînd un deosebit succes cu traducerea în versuri a tragediei neoclasicului francez Alexandre Parodi „Roma învinsă", reprezentată tot pe scena Națională în 1873?

● Știți că dramaturgul avea 27 de ani cînd i s-a jucat „O noapte furtunoasă" și 38 de ani la premiera ultimei lui lucrări, drama „Năpasta"?

● Știți că, în afara celor cinci lucrări dramatice rămase în repertoriul permanent al teatrului românesc, Caragiale a mai scris două lucrări ocazionale: revista istorică națională a secolului al 19-lea intitulată „100 de ani" și reprezentată în februarie 1899, și „Începem", instantaneu într-un act, scris la rugămintea lui Al. Davilla, care și-a deschis cu acest prolog noul său teatru „Compania Davilla", în anul 1909?

● Știți că actorul Ion (Iancu) Petrescu, creatorul rolului lui Trahanache din excelenta „Scrisoare pierdută", a deținut acest rol pe scena Teatrului Național timp de peste patru decenii, artistul avînd la premiera din 1884 numai 26 de ani?

● Știți că rolul coanei Efimița din „Conu Leonida față cu reacțiunea" a fost jucat, de cele mai multe ori, de un actor în travesti, creator al rolului fiind talentatul M. Mateescu?

● Știți că „O scrisoare pierdută", capodopera dramaturgiei lui Caragiale, s-a jucat în toate continentele globului, cu excepția Australiei?

● Știți că pe scena Teatrului Național din București, în cei 75 de ani care au trecut de la premiera „Scrisorii pierdute", rolul coanei Joițica a fost interpretat, rînd pe rînd, de artistele Aristizza Romanescu, Elena Mihăilescu-Levanda, Maria Ciucurescu, Maria Filotti, Elvira Godeanu și Cella Dima?

● Știți că două din piesele lui Caragiale au fost transpuse muzical: „Năpasta" de către compozitorul Sabin Drăgoi și „O noapte furtunoasă" de către Paul Constantinescu?

## GREUTATEA ŞI ÎNĂLŢIMEA NORMALĂ A COPIILOR

| VÎRSTA BĂIEŢI | GREUTATEA | ÎNĂLŢIMEA |
|---|---|---|
| 6— 7 ani | 20—22 kg. | m. 1,04—1,10 |
| 7— 8 ani | 22—24 kg. | m. 1,10—1,16 |
| 8— 9 ani | 24—26 kg. | m. 1,16—1,21 |
| 9—10 ani | 27—29 kg. | m. 1,21—1,26 |
| 10—11 ani | 29—31 kg. | m. 1,26—1,31 |
| 11—12 ani | 32—34 kg. | m. 1,31—1,36 |
| 12—13 ani | 34—38 kg. | m. 1,36—1,40 |

| VÎRSTA FETE | GREUTATEA | ÎNĂLŢIMEA |
|---|---|---|
| 6— 7 ani | 19—21 kg. | m. 1,04—1,10 |
| 7— 8 ani | 21—23 kg. | m. 1,10—1,16 |
| 8— 9 ani | 24—25 kg. | m. 1,16—1,21 |
| 9—10 ani | 25—28 kg. | m. 1,21—1,26 |
| 10—11 ani | 29—31 kg. | m. 1,26—1,31 |
| 11—12 ani | 31—35 kg. | m. 1,31—1,36 |
| 12—13 ani | 35—39 kg. | m. 1,36—1,40 |

## PUTEREA VINDECĂTOARE A UNOR PLANTE

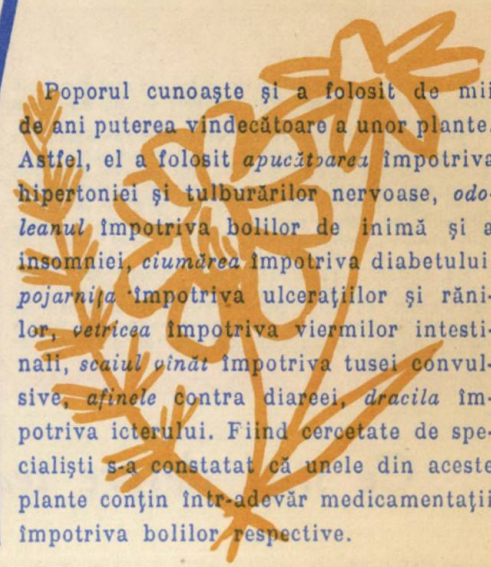

Poporul cunoaşte şi a folosit de mii de ani puterea vindecătoare a unor plante. Astfel, el a folosit *apucătoarea* împotriva hipertoniei şi tulburărilor nervoase, *odoleanul* împotriva bolilor de inimă şi a insomniei, *ciumărea* împotriva diabetului, *pojarniţa* împotriva ulceraţiilor şi rănilor, *vetricea* împotriva viermilor intestinali, *scaiul vinăt* împotriva tusei convulsive, *afinele* contra diareei, *dracila* împotriva icterului. Fiind cercetate de specialişti s-a constatat că unele din aceste plante conţin într-adevăr medicamentaţii împotriva bolilor respective.

# JOCURI JOCURI JOCURI

## ADUNARE DIFICILĂ

$$\begin{array}{r} 1 \\ 3/6 \\ 21/54 \\ \underline{98} \\ 100 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 75\ 9/18 \\ \underline{24\ 3/6} \\ 100 \end{array}$$

## SOLUŢIILE JOCURILOR DIN PAG. 113

## PATRU FLORI

## FARFURIE CIFRATĂ

## TORTUL DE VIŞINE

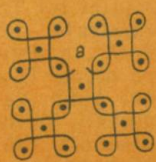

## 15 LALELE

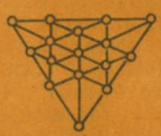

# MĂGURA CODLEI

CODLEA – Reg. Braşov, tel. 126

Mobilă combinată, studiouri, bucătării, şifoniere, fotolii, mese, toalete.

Tejghele, rindele, metru din lemn pentru tîmplărie şi manufactură, şublere, vincle tîmplărie, şuruburi de strîns.

Caroserii şi cabine auto, scări pompieristice (toată gama), produse din lignomet pentru industria textilă şi uşoară.

# ARTICOLE EMAILATE PENTRU UZ CASNIC

PRACTICE

DURABILE

IGIENICE

SORTIMENT BOGAT
CULORI VARIATE
*LIVREAZĂ*

UZINELE
**EMAILUL ROSU**
MEDIAŞ

**PREFERAŢI PRODUSELE ÎN EXECUŢIA GREA: REZISTENTE ŞI CU CALITĂŢI TERMICE SUPERIOARE**

# Cooperativa HIGIENA

**Sediul central, Bucureşti,**
**Str. Băcani Nr. 2**
**telefon 13.44.56**

Execută prin unităţile sale din întreg cuprinsul oraşului Bucureşti, cu personal de înaltă calificare profesională:

**Coafuri moderne pentru femei**
**Cosmetică**
**Vopsitul părului în toate nuanţele**
**Ondulaţiuni permanente naturale reci şi în ulei**
**Manicure**
**Pedicure**
**Machiaje**
**Şampoon**
**Frecţii**
**Masaje faciale**
**Spălatul capului.**
**Tunsori moderne pentru bărbaţi**

Saloane speciale de frizerie

**VIZITAŢI CU ÎNCREDERE UNITAŢILE COOPERATIVEI „HIGIENA"**

# mantouri

*Jos, stînga*: Mantou din păr de cămilă, cu guler din blană de miel. Se încheie cu doi nasturi: unul sus, la gît, celălalt jos de tot. *Mijloc*: Un mantou cu o croială foarte modernă dintr-o stofă în carouri. Originalitatea i-o dă cordonul, petrecut prin butoniere şi legat într-o parte. *Dreapta, jos*: Un mantou trei sferturi, la o rochie din acelaşi material. O eşarfă lată, terminată cu franjuri, îi dă o notă foarte modernă.

# tricou cu stofă

Sus, dreapta: la o tunică din stofă pepită, o eşarfă şi benzile la decolteu, mîneci şi jos tricotate.

Jos, dreapta: O rochie de stofă în carouri mari, cu benzile de la gît, mîneci şi jos tricotate.

Jos, stînga: o rochie de stofă, garnisită cu un guler tricotat (montaţi un rînd de ochiuri nepereche. Pe faţă tricotaţi totdeauna: două ochiuri pe faţă, două pe dos; la întoarcere, toate ochiurile pe dos). Bonetă tricotată la fel.

# O JACHETĂ TRICOTATĂ

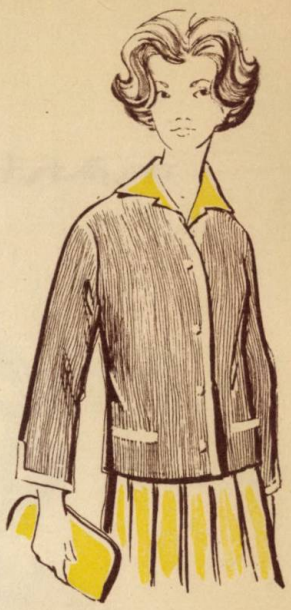

FURNITURI: 550 gr. lînă albastră, 50 gr. lînă albă, andrele nr. 5½.

SPATELE: Montaţi 82 ochiuri şi tricotaţi cu lîna albă trei rînduri pe faţă. Continuaţi cu lîna albastră în punct de ciorap. La 7 cm. o dată, creşteţi de fiecare parte, de patru ori, cîte 1 ochi. La 39 cm. înălţime, scadeţi de fiecare parte 5,2, de 3 ori cîte 1 ochi, la două rînduri odată. La 50 cm. înălţime, creşteţi de fiecare parte de 3 ori 1 ochi, la opt rînduri odată. La 59 cm. înălţime, formaţi fiecare umăr scăzînd de patru ori 5 ochiuri şi o dată 7 ochiuri; vă rămîn 22 de ochiuri pe care le prindeţi pe un ac de siguranţă sau pe o altă andrea.

PARTEA STÎNGĂ A FEŢEI: Montaţi 52 ochiuri cu lînă albă şi tricotaţi trei rînduri pe faţă. Continuaţi cu lîna albastră în punct de ciorap. La 35 cm. înălţime, scadeţi la trei rînduri odată de 3 ori cîte 1 ochi, apoi la patru rînduri de 14 ori cîte 1 ochi. La 39 cm. înălţime formaţi răscroiala mînecii scăzînd 6, 3, 2, 2, 1, 1 ochi. La 60 cm. înălţime formaţi umărul ca şi la spate.

PARTEA DREAPTĂ A FEŢEI: Se tricotează la fel. Formaţi apoi butoniere, prima la 9 cm. înălţime, ultima la 33 cm. înălţime.

MÎNECA STÎNGĂ. Montaţi 10 ochiuri cu lînă albă, tricotaţi trei rînduri cu ochiurile pe faţă. Continuaţi în punct de ciorap, cu lînă albastră, pînă ajungeţi la o înălţime a lucrului de 7 cm. Ochiurile rezultate puneţi-le pe un ac de siguranţă. Montaţi acum 29 ochiuri cu lînă albă şi tricotaţi la fel ca şi în prima parte. Tricotaţi apoi această primă parte, montaţi 4 ochiuri şi tricotaţi partea a doua. Tricotaţi acum toate ochiurile. La 9 cm. înălţime creşteţi în fiecare parte cu cîte 1 ochi, apoi creşteţi de fiecare parte, la şase rînduri odată cîte 1 ochi, pînă cînd aveţi pe andrea 70 ochiuri. La 43 cm. înălţime scadeţi de fiecare parte 5,2 ochiuri, apoi la începutul fiecărui rînd cîte 1 ochi, pînă ce ajungeţi astfel la o înălţime de 52 cm. Scădeţi la începutul fiecărui rînd cîte 2 ochiuri, pe o porţiune de 4 cm. apoi scădeţi dintr-o dată ochiurile care au mai rămas.

PENTRU MÎNECA DREAPTĂ tricotaţi bordura în sens invers.

BUZUNARELE: Montaţi 19 cm. cu lînă albastră şi tricotaţi în punct de ciorap. Creşteţi la două rînduri odată, de două ori, cîte 1 ochi la 10 cm. înălţime tricotaţi 4 rînduri pe faţă cu lînă albă. Încheiaţi lucrul dintr-o dată.

MONTATUL. Ridicaţi ochiurile de la răscroiala gîtului şi tricotaţi cu lînă albă 3 rînduri pe faţă, încheiaţi. Ridicaţi de la marginile feţelor 124 ochiuri şi tricotaţi cu lîna albă trei rînduri pe faţă, încheiaţi. Ridicaţi de la fentele mînecilor 13 ochiuri şi tricotaţi cele 3 rînduri cu lînă albă. Butonierele se bordisesc cu feston alb.

# seara

Jos, stînga: O rochie din satin imprimat, încreţită în talie. Cordon din satin uni.

Sus, de la stînga la dreapta: ● O rochie de rips, cu un frumos efect de drapeu în talie. ● Pentru o fată tînără, o rochie simplă de dantelă, pusă pe un furou colorat. O fundă în culoarea furoului pe umăr. ● La o fustă de tafta ecosez, un corsaj simplu, negru.

**Şorţul, atît de necesar în gospodărie, poate fi elegant şi plăcut la vedere.**

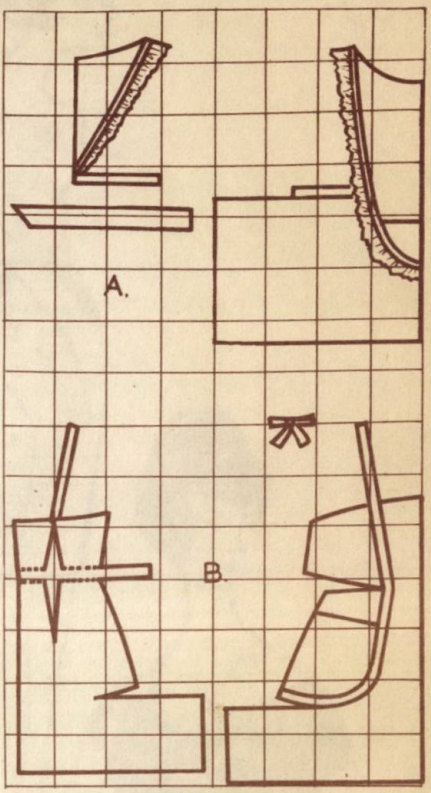


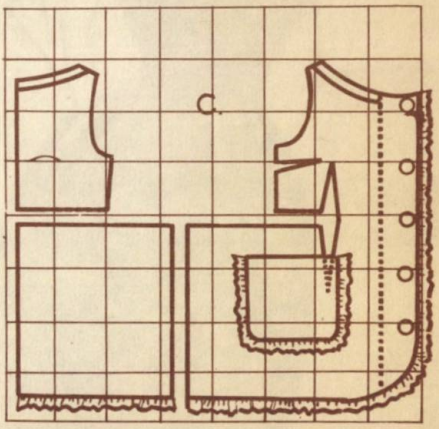


A. — Dintr-un material cu bobiţe, se încheie cu doi nasturi pe piept şi e garnisit cu o rujă fixată cu o bentiţă uni.

*B.* — Croit pe talie, cu două buzunare mari subliniate de o bentiţă uni care se termină pe umeri cu fundulite.

*C.* — Şorţ-halat, încheiat într-o parte cu nasturi şi terminat de jur împrejur cu un volan încreţit. Două buzunare mari ascund, pe şolduri, pensele prelungite de pe piept.

(Tiparele respective sînt astfel calculate, încît fiecare pătrăţel reprezintă 10 cm).

Jos, stînga: O pijama de casă. Bluza, în formă de tunică dreaptă, dintr-o stofă uni. Pantalonii, uşor ajustaţi, dintr-un material imprimat.

# ușor de purtat

În oraș, în vizită, aceste costume lasă talia liberă.

Sus, stînga: la o fustă de culoare închisă, din stofă, o tunică de culoare deschisă, cu o eșarfă din materialul fustei, petrecută printr-o dublă butonieră.

Mijloc: un costum dintr-o stofă în carouri, încheiat cu doi nasturi.

Sus, dreapta: Un costum dintr-o stofă în dungi. Se încheie în față cu doi nasturi mari. Mîneca trei sferturi se montează sus pe o croială kimono.

Stînga, jos:
— Din lame, un costum elegant. Două clape pe piept, bordisite cu satin negru.

Mijloc, sus:
— Costum din lame, cu o tunică largă bordisită la decolteu şi jos cu un galon de suitaş. Fusta uşor încreţită sus.

Dreapta, jos:
— O rochie elegantă de dantelă. Croită drept şi pusă pe un furou de satin colorat, are un cordon drapat din materialul furoului.

— Pijama trei sferturi din finet imprimat. Volanele sînt singura garnitură a acestei pijamale simple.

— Cămaşe de noapte scurtă. Platca şi mînecile sînt croite în bie. Volanul şi platca sînt terminate cu un bie în culoarea predominantă a imprimeului.

— Capod scurt matlasat. Gulerul, buzunarele, manşetele sînt terminate cu un bie lat de 3 cm.

# CA SĂ VĂ REUȘEASCĂ TRICOURILE

● Lucrați totdeauna cu andrelele și cu lîna indicate în model. ● Înainte de a monta tricoul, călcați bine fiecare parte punînd deasupra o cîrpă umedă. Presați fierul de călcat, dar nu-l lunecați pe suprafața lucrului. ● Călcați bine cusăturile: de la umeri din părți, de la mîneci. ● Tricourile vechi pot fi folosite astfel: deșirați lîna și formați jurubițe. Spălați-le cu apă călduță și fulgi de săpun. Presați în mîini fără să stoarceți. Pe o vergea de lemn, înșirați jurubițele, punîndu-le deasupra unui căzănel gol, ca să se scurgă apa. Atîrnați de fiecare jurubiță o mică greutate. Cînd lucrați cu lînă desfăcută, folosiți andrele cu o jumătate de număr mai mare, pentru ca tricoul să-și păstreze supleţea.

## ...um putem înlătura diferite

# PETE

Înainte de a înlătura o pată, trebuie să ştim un lucru: să nu ţinem stofa în mînă, ci, exact sub pată punem o cîrpă sau un ştergar împăturit. În timp ce scoatem pata, schimbăm de mai multe ori locul cîrpei sau al ştergarului, pentru ca murdăria pe care acestea au absorbit-o să nu revină.

*Petele de rugină*: se pune o linguriţă de sare de lămîie la topit într-o jumătate de pahar de apă. Punem pe foc, şi, în clipa cînd începe să fiarbă înmuiem locul pătat. Repetăm operaţia pînă cînd pata a dispărut.

*Petele de cerneală*: se moaie de îndată materialul pătat în lapte rece. De cîte ori se albăstreşte laptele îl schimbăm pînă ce rămîne alb.

*Petele de sînge*: se moaie în apă rece, în nici un caz în apă fierbinte. Apoi se spală locul cu apă şi săpun. Petele învechite se spală cu apă în care am fiert fasole, fără sare.

## ...ordinea în

# DULAP

poate fi asigurată numai compartimentînd bine fiecare spaţiu şi, bine înţeles, veghind la întreţinerea lui permanentă. Soluţia pe care v-o propunem este să folosiţi interiorul uneia din uşi ca să fixaţi o oglindă iar în celălalt — mici poliţe pliante, şi un şnur pentru cravate şi cordoane.

## ...îngrijiţi-vă

# PICIOARELE

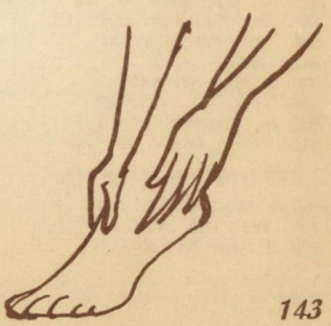

Pielea roşie de pe picioare este un indiciu al unei proaste circulaţii a sîngelui. Iată ceea ce se poate face în cazul acesta: pentru noapte, puneţi o pernă sub glezne, în aşa fel încît picioarele să stea mai sus decît capul. Dimineaţa, masaţi picioarele cu amîndouă mîinile, pornind de la gleznă spre genunchi. Dacă neajunsul persistă, consultaţi un specialist.

# modele originale

EXECUTATE DE

## COOPERATIVA

# DRUM NOU

**Sediul central: Calea Dorobanți Nr. 1**



**UNITĂȚI CONFECȚII PENTRU FEMEI:**

Piața 7 Noiembrie Nr. 1
Bd. Alex. I. Cuza Nr. 69
Str. Buzești Nr. 1
Str. Carol Davila Nr. 111
Calea Dorobanți Nr. 176
Str. M. Eminescu Nr. 172
Calea Griviței Nr. 221
Piața Kogălniceanu Nr. 3
Str. Kuibișev Nr. 43
Str. Ștefan Furtună Nr. 59
Str. Vasile Lascăr Nr. 53

**UNITĂȚI CONFECȚII PENTRU BĂRBAȚI:**

Str. Alecu Constantinescu Nr. 4
Piața 7 Noiembrie Nr. 1
Bd. Alex. Ion Cuza Nr. 69
Piața Buzești Nr. 4
Str. Biserica Enei Nr. 14
Str. Carol Davilla Nr. 111
Calea Dorobanți Nr. 176
Str. M. Eminescu Nr. 40
Str. M. Eminescu Nr. 112
Str. Dr. Felix Nr. 51
Str. Izvor Nr. 2
Bd. 1 Mai Nr. 117
Str. Popa Tatu Nr. 28
Bd. N. Titulescu Nr. 116
Str. Vasile Lascăr Nr. 53

**CENTRE DE LENJERIE:**

Calea Moșilor Nr. 108
Bd. 1848 Nr. 42
Bd. 1 Mai Nr. 117

# APERITIVE

Vreţi să preparaţi un aperitiv gustos şi aspectuos şi nici timp prea mult să nu necesite împlinirea acestei dorinţe? Vom încerca să vă ajutăm puţin prezentîndu-vă modul de preparare a cîtorva gustări. La baza lor stă oul şi legumele.

*Aperitiv delicios* : Vom avea nevoie de cîteva ouă (cel puţin unul de persoană), legume asortate, roşii şi cîteva frunze de salată.

Ouăle se vor fierbe tari, apoi se vor curăţa cu grijă, tăindu-le în două şi scoţînd, fără a rupe albuşul, gălbenuşul.

Albuşurile se vor garnisi cu legume asortate, fierte, tocate mărunt şi legate cu maioneză.

Separat, se vor tăia cu grijă roşiile în felii (formă de pepene), dar în aşa fel ca acestea să nu se desprindă complet. Li se va scoate puţin din miez, locul rămas umplîndu-se cu gălbenuşul ce a fost în prealabil tocat mărunt şi amestecat cu maioneză.

Jumătăţile de ou şi roşiile astfel ornamentate, vor fi aşezate pe platouri, pe foi de salată

*Roşii cu peşte* (pentru 6 persoane). Va trebui să alegem 6 roşii tari cărora le

vom tăia cu atenţie capacul scoţîndu-le apoi cu grijă miezul fără a le rupe. Se vor ţine aşa cel puţin 30 minute, pentru a-şi lăsa apa. Pentru umplutura lor, va trebui să pregătim separat: gălbenuş de ou tăiat mărunt, sardele scurse în prealabil de untdelemn şi tăiate în bucăţele mici şi legume asortate (fasole, mazăre, morcovi — scoase din conserve). Toate acestea se vor amesteca cu maioneză (destul de tare). După ce vom umple roşiile cu acest amestec, le vom aşeza pe un platou ornamentat cu foi de salată verde sau cu orice fel de verdeaţă.

*Ouă întregi umplute* (pentru 6 persoane). Vom avea

nevoie de 6 ouă tari, 50—100 g pulpă de porc afumată sau carne tocată, 2 albuşe, grăsime şi pesmet.

Şi iată acum modul lor de preparare: ouăle se fierb tari, se curăţă şi apoi se taie un vîrf din albuş, scoţînd cu grijă din interior gălbenuşul. Separat vom toca foarte mărunt carnea, o vom amesteca cu sare,

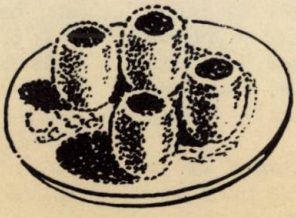

piper şi verdeaţă după gust, îi vom adăuga gălbenuşul de asemenea bine tocat şi apoi vom pune această umplutură în albuş, adăugînd capacul oului.

Ouăle astfel umplute se vor da prin albuş, apoi prin pesmet şi se vor prăji la un foc mic şi în grăsime suficientă.

Înainte de a le servi, li se poate adăuga după gust un sos de roşii rece.

*Roşii cu vinete.* Se vor alege roşii tari, cărora li se va tăia cu grijă capacul, iar după ce s-a scos miezul,

se vor pune la scurs. Separat, se va face o salată de vinete. Se vor umple roşiile punîndu-li-se apoi căpăcelele. Putem să le servim pe platouri garnisite cu ardei verde.

*Gogoşi de cartofi.* Se fierb cartofi ($^1/_2$ kg) şi se dau prin maşină. Se adaugă apoi făină, un ou şi sare cu puţină drojdie. Se amestecă bine şi se lasă să stea $^1/_2$ oră. Separat, vom pregăti ca umplutură carne tocată prăjită sau brînză. Coca obţinută se întinde pe planşetă, se taie cu paharul (de preferat forme cît mai mici), se pune umplutura la mijloc, iar peste ea alt căpăcel de cocă. Gogoaşa astfel obţinută se pune la prăjit în ulei fierbinte.

La masă, înainte de a le servi, le vom aşeza în formă de piramidă, pe platouri mai mici presărînd pe deasupra brînză sau caşcaval ras.

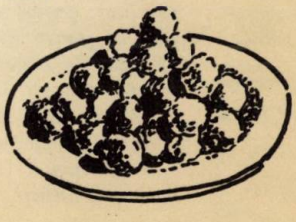

# condiția esențială a eleganței (URMARE)

## hainele

*Nota de eleganță în înfățișarea unei femei o dă nu atît îmbrăcămintea după ultima modă cît aspectul ei îngrijit. Nimic nu este mai urît decît o pată pe haine, o fustă boțită sau un pantof care nu e bine curățit sau reparat la timp.*

*Dacă în fiecare săptămînă vom consacra puțin din timpul nostru pentru revizuirea îmbrăcămintei și a accesoriilor ei, nu vom avea decît de cîștigat.*

*Și acum, cîteva sfaturi pentru îngrijirea vestmintelor.*

### HAINELE CARE NU SE POT SPĂLA

*— Cînd ne dezbrăcăm trebuie să punem imediat hainele pe umeraşe. Fustele vor trebui susținute prin bride speciale de umeraș, iar pantalonii puși pe umeraşe speciale.*

*— Dacă veștmintele sînt cumva prăfuite sau stropite cu noroi, le vom peria cu o perie de haine cu părul mai mare și nu prea aspru. Mai întîi vom aștepta ca noroiul să fie bine uscat pentru a-l putea curăți odată cu periatul.*

*— Nu este indicat ca hainele confecționate din stofă de lînă să fie prea des călcate, deoarece vor căpăta luciu. Dacă se întîmplă ca haina să fie prea tare șifonată, agățați-o pe port-mantou, într-o încăpere în care se produc aburi, umezeală (la bucătărie sau la baie). Își va reveni fără ajutorul fierului de călcat.*

*— Pentru a călca pliurile unei fuste sau pentru a reface dunga pantalonului, întrebuințați o cîrpă umedă la călcat.*

*— Fetițele cresc. Îmbrăcămintea lor trebuie lungită. Pentru a nu rămîne urma tivului vechi, procedați în felul următor: faceți un amestec din jumătate linguriță de borax cu o lingură de oțet. Cu o perie muiată în această soluție, frecați binișor, pe dos, urma vechiului tiv. După aceea, călcați stofa cu cîrpa udă.*

*— Pentru a scoate lustrul de pe haine, aranjați fusta sau pantalonii pe o masă, iar locul lustruit îl acoperiți cu o bucată de postav deasupra căruia puneți o cîrpă împăturită în două care a fost muiată într-un amestec format din o lingură de oțet la 200 gr. apă.*

## mănușile

*Mănușile din ață se spală în apă călduță cu săpun, de preferință „Alba lux". Dacă sînt colorate, la clătit se pune în apă puțin oțet. Cele din lînă vor fi spălate ca orice lînă. Cele din piele lavabilă se vor spăla îmbrăcate pe mîini, în apă călduță, cu „Alba lux". După ce le-am clătit bine de tot în apă călduță, le mai dăm odată într-o apă cu puțin săpun, pentru a nu se întări pielea. Se usucă într-o cîrpă. Nu trebuie puse în apropierea caloriferului sau a sobei.*

## pantofii

*Cînd venim din oraș prea obosiți, de multe ori neglijăm să ne punem calapoadele în pantofi. Acesta însă este singurul mijloc de a le păstra forma. Dacă ne-a plouat și sînt prea umezi, este bine să le înfundăm cu ziare. Fermoarele de la șoșoni sau ghetuțe de iarnă, din cînd în cînd să fie unse cu o bucățică de luminare.*

## blănurile

*Dacă mantoul dv. de blană sau alte garnituri ca: guler, manșon etc. au fost udate de zăpadă sau chiar plouate, imediat cum veniți acasă puneți-le la uscat în apropierea sobei sau caloriferului. După aceea, ștergeți-le cu o cîrpă curată în sensul părului. Pentru a curăți gulerul de blană la o haină de iarnă, frecați blana cu tărîțe încălzite la foc. Va dispare toată murdăria de pe el.*

# Tatăl și fiul

de **LEONID LENCI**

O dimineață de duminică. Bolta cenușie și joasă cerne puzderie de fulgi mari și moi de zăpadă peste bulevardele Moscovei. Portarii blocurilor bodogănesc supărați. „Nu se mai termină. Parcă s-a spart cerul!" Iar fulgii pufoși curg și curg mereu, așternîndu-se peste acoperișurile albite ale clădirilor, înăbușind vuietul și larma imensei metropole.

În clădirea mare și veche de pe Soleanka, e liniște. Unii dintre locatari au plecat cu schiurile la marginea orașului, alții s-au dus după cumpărături, alții dorm, aplicînd constituționalul drept de odihnă. Doar Piotr Osipovici Vorojeikin — unul dintre locatarii marelui bloc — funcționar la o întreprindere al cărei nume, după lungime și sonoritate, aduce a Nabucodonosor, avînd doar un „mos" la început, nu doarme, ci moțăie pe sofa.

E liniște și-i cald. Și, dintr-o dată, firul încețoșat al gîndurilor lui Piotr Osipovici se curmă; din antreu, se aude o ușă izbită, apoi zăngănitul patinelor azvîrlite pe podea și glasul lui Vitea, fiul lui Vorojeikin, care discută ceva cu o vecină. Ușa camerei se deschide brusc și, în prag, își face apariția Vitea în persoană, cu obrazul îmbujorat, cu fulgi albi în ciuful blond de pe frunte, îmbrăcat într-un costum albastru de schi. O dată cu el, năvălește în odaie și aerul proaspăt al dimineții de iarnă.

— Mama mi-a spus să nu te trezesc. Și cînd colo, văd că nu dormi. Mama s-a dus în vizită la familia Rakitin și vine repede. Am făcut o plimbare pe cinste! — raportează Vitea.

— Ia vino, matale, mai aproape, Viktor Petrovici! — spune Vorojeikin, admirîndu-și băiatul.

Vitea se apropie ascultător și se așază pe sofa, la picioarele tatălui.

— Și acum, fiule, să stăm de vorbă!

— Despre ce, tată?

— Despre una, despre alta. Povestește-mi cum o mai duci.

— Parcă nu știi cum o duc! O duc bine!... Auzi, tată, cînd oamenii o să-nceapă să zboare în Lună, o să primească și bani de deplasare?

— Depinde de zbor! Dacă e vorba de o expediție științifică, există o formă de plată

specială, iar dacă e o deplasare în interes de serviciu, atunci conform legii... Şi tu, ce, mă rog, te pregăteşti să zbori în Lună?

— Toată clasa noastră se pregăteşte. Şi tu crezi că n-ai să zbori, dacă o să ţi se spună că eşti trecut pe listă?

— Cum să zic... Bineînţeles că ar fi interesant să te repezi aşa, pentru o zi, şi apoi să te întorci pe Pămînt. Dar cu sănătatea mea... Şi, în definitiv, cine ştie cînd o să fie asta!

— Cum cînd? Ce, n-ai citit? Acuş, acuş!... Un băiat din clasa noastră, unul Vovka Kaniuşnikov, tare deştept, mai deştept ca toţi ceilalţi, mi-a spus că e foarte bine că oamenii vor zbura în Lună, acum, pînă n-am crescut noi. Ce e Luna, în definitiv? Un corp ceresc mort, nu-i aşa? N-are decît un nenorocit de vulcan în acţiune. Poftim! Să zboare în Lună! Nu ne pare rău! O să ne rămînă Marte, Venus şi diferite alte planete mult mai interesante. Asta e!

— Nici în Lună, frate, nu e glumă să zbori, ba încă să te mai şi întorci — spune tatăl, contrariat de indiferenţa lui Vitea faţă de „corpul ceresc mort". Să luăm de pildă problema alimentaţiei astronauţilor. Gîndeşte-te că trebuie să aibă la îndemînă o hrană specială. Cred că au nevoie şi de hrană caldă. Şi cum naiba să-ţi pregăteşti ciorba cosmică, atîrnat undeva, în văzduh, hai?

— Fleacuri! N-o să fie nici un fel de ciorbe! O să fie tablete chimice. Ce, n-ai citit?

— Şi ciorba, tot în tablete?

— Absolut totul în tablete!

— Şi prăjiturile, tot în tablete?

— Şi! Cu toate că... Ştiu eu?... Prăjiturile s-ar putea să rămînă aşa... în stare naturală.

— Şi de ce mă rog ciorba în tablete, iar prăjiturile în stare naturală?

— Fiindcă dacă transformi prăjiturile în tablete, s-ar putea ca, pe neobservate, să mănînci foarte multe, ceea ce e vătămător cînd te afli suspendat în aer. Iar atunci cînd sînt naturale, n-ai să mănînci aşa de multe! Mănînci două, trei, hai, să zicem, cel mult patru şi gata.

Tatăl şi fiul rîd, fiecare mulţumit în felul său. Apoi fiul îi povesteşte tatălui despre zborurile în Lună, venind cu amănunte despre care acesta din urmă n-a auzit niciodată nimic.

— Şi de unde le-ai aflat pe toate astea? — observă tatăl cu oarecare invidie.

— Vovka Kaniuşnikov mi le povesteşte. Îmi dă şi cărţi ştiinţifico-fantastice. Despre tot ce va fi şi despre tot ce nu va fi.

— Şi ce nu va fi, de exemplu?

Fiul îşi priveşte cu atenţie tatăl, aţintind asupra lui ochii săi mari şi cenuşii, la fel ca ochii mamei, şi răspunde clar şi răspicat:

— Tu nu vei fi!

— Cum adică nu voi fi? În ce sens?

— Of, tată, iartă-mă! Ei, în sensul că acuma tu eşti funcţionar, nu-i aşa? Contabil. Şi contabili nu vor mai fi. Toate socotelile le vor face maşinile. Maşinile electro-tonice!

— Electronice, nu electro-tonice!

— Fie, electronice. Ce, n-ai citit?

— Ehei, frăţioare, nu orice calcul poate fi făcut cu maşinile! — spune tatăl, cu o urmă de tresărire în glas.

— Ba nu! Orice calcul! Fiindcă ele cunosc toate cele patru operaţiuni... Şi fără greşeli... Acuma tu eşti contabil, nu-i aşa? Iar mîine, contabil va fi o maşină ca asta. Dis-de-dimineaţă o să vină mecanicul, un singur mecanic pentru un cartier întreg, va apăsa pe un buton şi gata treaba! Vovka Kaniuşnikov mi-a spus!

— Minte Vovka Kaniuşnikov al tău!

— Nu minte de loc!

— Minte! — se supără tatăl. Toarnă baliverne şi tu îl crezi, ca un prost: Şi acum, Viktor, fii bun şi arată-mi notele pe ultima săptămînă!

Umflîndu-şi supărat buza de jos, băiatul se apropie de măsuţa lui din colţul odăii, scoate din sertar caietul de note şi-l întinde, tăcut, tatălui.

— Aşaa! La geografie am încasat un trei. Frumos! — constată Vorojeikin cu ironie. Felicitările mele, Viktor Petrovici! Oho!! La aritmetică trei minus!

— Valentina Petrovna mă persecută. Am făcut o pată de cerneală pe caiet. Parc-aş fi făcut-o dinadins! Iar eu, pe cuvîntul meu că n-am făcut-o dinadins!

— Aşa spuneţi toţi! Ruşine, Viktor! Te mai şi pregăteşti să zbori în Marte! Iar pe tatăl tău ai hotărît să-l înlocuieşti cu o maşină electronică! Eu, însă, fiule, nu intenţionez să te înlocuiesc cu o maşină care să facă lecţiile în locul tău. De aceea, circul de astăseară s-a dus pe copcă. Aşează-te şi-ţi fă lecţiile pe mîine!

— Tată, eu...

— Ţi-am spus, aşează-te şi-ţi fă lecţiile!

Oftînd, Vitea îşi scoate manualele şi caietele şi se aşează la masă.

Trec vreo zece minute. Lui Vorojeikin i se face milă, privind la spinarea încovoiată a băiatului. Se ridică de pe sofa şi face cîţiva paşi spre masă.

— Viktor... Vitea! Vino-ncoa să ne împăcăm!

— Nu vin!

— Ei, hai, vino! Ajunge! Treacă de la mine, mergem diseară la circ. Avans pentru primul cinci pe noua săptămînă. Hai să mai stăm de vorbă despre ce va fi şi despre ce nu va fi!

Şi, iarăşi, tatăl şi fiul discută cu aprindere. Ei se avîntă de pe o planetă pe alta. Se mută din cosmotobusul interplanetar pe stratautobus şi de pe stratautobus pe helicopter, smulg bananele de pe palmierii de la Polul Nord, unde clima a devenit la fel ca cea din Africa, după ce Vorojeikinii, tatăl şi fiul, au construit acolo o reţea de staţiuni electrice pe bază de energie termonucleară. Dacă tatăl zîmbeşte cu suspiciune, Vitea se înroşeşte şi ţipă:

— Ce, n-ai citit?

Şi iarăşi invocă autoritatea lui Vovka.

Vorojeikin rămîne o clipă pe gînduri, apoi spune încet, cu un aer serios:

— Nu, nu, Vitiuşa, să zicem că aş fi de acord cu tot ce spui. Eu însă la vremea aceea chiar că nu voi mai fi!

— De ce nu vei mai fi?

— Fiindcă... vezi, Vitiuşa, vor mai fi şi boli şi bătrîneţe şi alte alea...

— Ba tocmai astea nu vor mai fi! Ce, n-ai citit?!

În ochii fiului, tatăl vede atîta lumină, atîta convingere fierbinte şi nestrămutată, încît îşi dă seama că această convingere nu poate fi zdruncinată de nimic! Şi nici nu trebuie! El îşi îmbrăţişează fiul şi-i sărută tîmpla caldă.

Afară, bolta joasă a cerului cerne fulgi de zăpadă peste atît de obişnuita şi, în acelaşi timp, atît de neobişnuita Moscovă — Moscova vremurilor noastre.

**În romîneşte de M. DJENTEMIROV**

# Acolo unde n-a călcat picior de om

Faptele s-au petrecut la începutul lui iulie 1961.

*Eroii*: patru tineri cercetători.

*Locul acțiunii*: de-a lungul văii Motrului, spre Steiul Roșu și de-acolo sus pe munte.

*Amănunte suplimentare*: Cei patru tineri sosiseră din București la stațiunea speologică aflată în comuna Cloșani, din raionul Baia de Aramă, animați de gîndul că vor reuși să înlăture încă o părticică din vălul cu care natura își ascunde tainele sale.

## UNUL DIN CEI 4 NE POVESTEȘTE...

Deoarece tovarășa Mia Georgescu este cea mai tînără și ca vîrstă și în ale speologiei — ea primind cu această ocazie botezul „alpinismului" subteran, coborînd pentru prima oară la 37 metri sub pămînt — am rugat-o să ne expuie pe scurt impresiile cu privire la expediția la care a luat parte.

„Uitînd de oboseala drumului parcurs, chiar în aceeași seară, în care am ajuns la Cloșani, am ținut o mică consfătuire spre a stabili drumul pe care-l vom face a doua zi.

Propunerea cea mai importantă ni se păru aceea a colegului Eugen Șerban, care ne povesti că, nu de mult, cercetînd pe aici împreună cu Matei Ghica, au descoperit o deschidere în munte, la capătul unui urcuș numit de localnici Foeroaga strîmtă. A încercat să-l exploreze, însă, după ce coborîse cele două scări de frînghie înădite și-a dat seama că abisul de sub el e mult mai adînc. Și din această cauză a abandonat cercetarea.

Dimineața, la ora 7, eram echipați de drum, luînd cu noi trei scări de frînghie și mai multe funii.

După ce am mers vreo 5 kilometri pe Valea Motrului spre Steiul Roșu, am început urcușul. Ascensiunea era foarte grea din cauza grohotișului mărunt și a bolovanilor ce-i întîlneam în cale. Făcînd dese pauze, am ajuns sus, cam pe la ora 12.

Aici, a început munca propriu-zisă de asigurare a securității coborîrii în aven. Acesta era o crăpătură la marginea unei stînci înalte și avea forma unui puț. Am bătut piroane în copaci de care am legat capetele unei scări.

## PRIMUL EXPEDIȚIONAR COBOARĂ ÎN ADÎNCURI

Primul care a coborît a fost colegul Șerban. Dar deși era pe ultima treaptă a celei de a treia scări totuși nu dădu de fundul avenului, ceea ce însemna că puțul avea peste 30 de metri adîncime. A ieșit atunci din nou afară și după ce a înădit

și funia de 7 metri Șerban a coborît iar. Au trecut cîteva minute, care nouă ni s-au părut ore întregi... Cînd ne-a strigat — vesel că a atins solul subpămîntean și a găsit cîteva bazinașe cu apă proaspătă — ne-am bucurat cu toții.

## SUSPENDATĂ ÎN GOLUL ABISULUI

Eu am pornit a doua. Era prima mea coborîre în golul unui aven și încă se nimerise să fie și așa de adînc! Mă gîndeam că dacă nu cobor acum și las pe alții înaintea mea, îmi va pierî curajul. Și fără a mai sta pe gînduri, am apucat cu nădejde funia și încet, încet, am început să alunec pînă am atins scara. Deodată, la o surplombă, acolo unde scara atîrna în gol, depărtată puțin de perete, am simțit că mă balansez și atunci mi-a fost frică și m-am lipit cu spatele de stîncă. Fără să vreau, privirea-mi fu atrasă de golul de sub mine, gol ce mi se părea enorm...

Între timp scara se balansa mereu. Voința însă de a nu mă face de rușine în fața colegilor mi-a venit în ajutor. Strîngînd bine frînghia-n mîini am continuat să cobor.

— Știi că ai coborît ca o adevărată pisică? Altădată însă, să nu te mai lipești cu spatele de zid și nici să nu te uiți în jos! Bine că nu ți-a venit ameteală. Eram tare îngrijorat — așa îmi vorbi Șerban, în momentul cînd am ajuns cu bine jos.

După mine au coborît Anca și Vasile Decu, care nu erau la prima lor „ispravă" de acest fel.

## URIAȘA MOVILĂ DE LA INTRARE

Pusesem picioarele pe ceva instabil, în care din loc în loc te afundai. Șerban îmi explică că ne aflăm pe o uriașă movilă de grohotiș, înaltă de peste 15 metri. Pentru a coborî de pe ea a trebuit să ne lăsăm pe burtă, deoarece peretele din față atingea movila, lăsînd între stîncă și pietriș o mică deschidere. La lumina acetilenei am observat că ne aflăm într-o sală aproape rotundă și care are mai multe culuoare. Lățimea ei era de vreo 40 de metri iar înălțimea depășea pe cea a movilei. Imediat după ce am ajuns cu toți aici, am pornit la explorarea acestei săli.

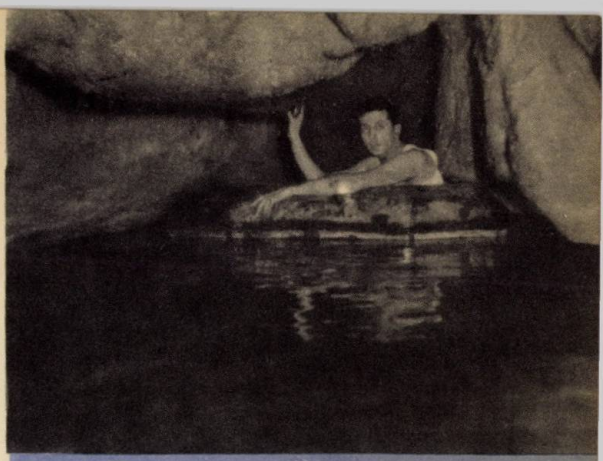

Cu barca de cauciuc pe cursul subteran al peșterii de la Vadul Crișului

## TEMPERATURĂ SCĂZUTĂ

Formațiunile de cristale ne-au încîntat privirile. Stalactite și stalagmite lungi de peste doi metri jumătate și foarte subțiri ne barau calea la tot pasul.

Iată cîteva bazinașe cu apă ale căror margini sînt împrejmuite cu cristale scînteietoare. Acestea sînt de culoare albă, însă jocul de lumini provocat de flăcările lămpilor creează o adevărată simfonie a culorilor.

Simțind că e cam rece, controlăm temperatura și observăm că mercurul se oprește la 7,8 grade C.

Călcînd ușor pe pavajul bordat cu nestemate, dîndu-ne seama că sîntem primii pămînteni care-am îndrăznit să pătrundem în acest lăcaș necunoscut omului, pășim mai departe.

Pic, pic, pic... Pe pereții verzui observăm cum se formează necontenit bijuteriile ce împodobesc acest palat subpămîntean. Apropiind lampa de un perete acesta a început să scînteieze atît de puternic încît impresia aceea îmi va ră-

Bivuac subteran

mîne de neuitat. Am trecut apoi la executarea părții științifice a misiunii noastre: cartografierea peșterii, alcătuirea unei hărți după măsurători exacte. De asemenea am făcut observații asupra faunei grotei și am constatat că ea conține coleoptere, izopode, araneide, diptere, olijochete.

Dăm de un prag. Ne cățărăm pe el și apoi din nou coborîm. Dincolo de sală începe un culuoar în care este multă apă, lucru ce ne-a împiedicat să-l cercetăm mai amănunțit.

Și timp de peste două ore am cercetat peștera privind fermecați la bijuteriile naturii, la felul cum iau ele naștere.

Am urcat în aceeași ordine ca la coborîre.

Închei aceste scurte impresii — ne-a declarat tov. Mia Georgescu -- arătînd că nimeni dintre noi nu s-a așteptat să găsească lucruri atît de interesante la capătul avenului explorat".

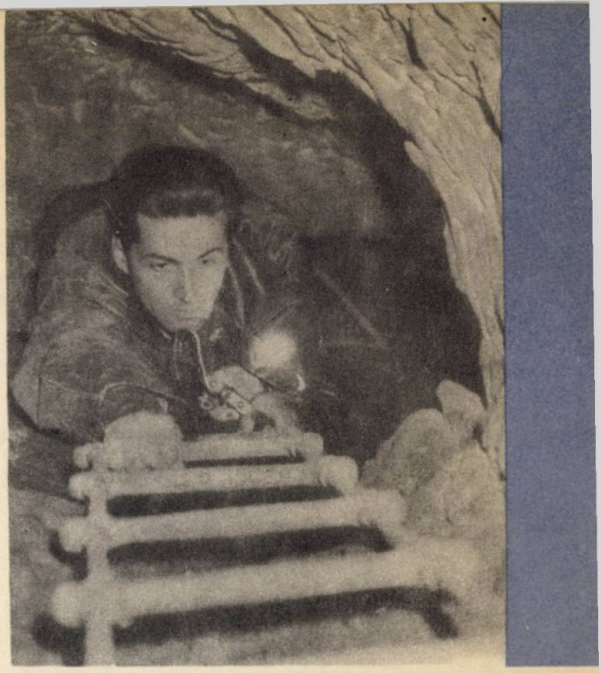

**Ascensiune pe scara speologică**

# știați că?...

...recordul la săritura în înălțime se cuvine gibbonului, specie de maimuțe care sar 10 metri?

...suprafața înghețată a Groenlandei este de aproape două milioane de kilometri pătrați?

...lungimea intestinelor bovinelor este de 50 de metri?

...astronomii au catalogat pînă acum peste 150.000 de nebuloase?

...șoarecele de cîmp se reproduce la fiecare două luni și poate da naștere la 34—40 de noi șoareci pe an?

...ochii libelulelor mari au mai mult de 20.000 de fațete?

...în decursul existenței ei, albina regină face pînă la 60.000 de ouă?

...greutatea unui hipopotam poate ajunge pînă la 2500 kilograme?

...cărțile tipărite în secolul al XV-lea sînt denumite incunabule de la cuvîntul latinesc incunabula=leagăn, deoarece imprimeria era atunci încă în fașă?

...rădăcinile lucernei sînt la fel de lungi ca cele ale plopului și mai lungi decît ale bradului?

*... macazul a fost inventat în secolul al XVI-lea de un miner din Munții Apuseni care lucra la minele de aur? Originala invenție este expusă la Muzeul căilor de comunicație din Berlin.*

*... moara de apă cu făcae — străbuna turbinelor de astăzi — a fost invenția unui țăran romîn din Gorj? În muzeul tehnic din München este expusă o astfel de moară, în marele hol al muzeului, acolo unde se face istoricul mașinilor de forță și este socotită printre cele mai celebre invenții din lume.*

*... invenția cheii yale este socotită ca aparținînd tot unui țăran romîn? Pentru prima oară, ea a fost făcută din lemn.*

# batista, degetarul, peniţa şi povestea lor...

## BATISTA

Această bucată pătrată de pînză, mătase sau altă ţesătură subţire, îşi are povestea ei. În Egiptul antic batista era folosită ca o amuletă. Ea era cunoscută şi de vechii greci — pe vazele greceşti pot fi văzute picturi reprezentînd femei care ţin în mîna dreaptă o batistă. Ani de-a rîndul, pînă în secolul al XVIII-lea, batista a servit doar drept obiect de podoabă pentru femeile bogate şi abia în secolul al XIX-lea dobîndeşte un caracter pur practic. Proporţiile batistei au crescut în timp ce se acordă mai puţină atenţie cusăturilor de înfrumuseţare.

## DEGETARUL

Un obiect ce pare neînsemnat dar cîte foloase aduce el! Este greu să ne închipuim cum s-ar putea renunţa la el.

Degetarul a apărut în Europa relativ recent. În anii 80 ai secolului al XVII-lea un giuvaergiu din Amsterdam a confecţionat primul degetar pentru a-l oferi ca semn de omagiu unei femei de ziua ei de naştere. El şi-a însoţit darul cu o scrisoare în care o ruga pe destinatară să primească degetarul care „va apăra degetele ei de împunsăturile acului."

La sfîrşitul secolului XVII invenţia giuvaergiului olandez s-a răspîndit în Anglia iar la începutul secolului al XVIII-lea în Franţa, Germania şi ulterior în Rusia. Interesant este faptul că în acele timpuri femeile foloseau degetarul doar ca obiect de podoabă. Degetarele se confecţionau mai ales din aur, argint şi aveau încrustate pietre scumpe. Cei săraci care nu aveau posibilitatea procurării degetarelor, cînd coseau îşi înveleau degetul cu o bucăţică de stofă.

## PENIŢA

Chinezii scriau cîndva cu ajutorul unei pensule muiate în chinovar desenînd pe hîrtie de mătase. Scribii din Evul Mediu foloseau pentru copierea textelor pene de gîscă. Pentru strămoşii noştri scrierea era o îndeletnicire grea şi migăloasă.

Cînd a apărut peniţa de metal? Într-un manuscris datînd din secolul XIV şi aparţinînd francezului Robert d'Artoix se arată că în secolele XIII-XIV un oarecare scrib pentru a imita scrisul cuiva, a folosit o peniţă de bronz. Există şi alte mărturii care dovedesc folosirea în secolul al XIV-lea a peniţei metalice, adică în epoca cînd a început tipărirea cărţilor. Sursele engleze indică pe un oarecare meşter Harrison care a trăit în secolul XVII în Birmingham şi a confecţionat peniţe de fier pentru un anume doctor Pristley. O dată mai precisă se găseşte în registrul de invenţii olandez după care prima peniţă de oţel ar fi fost folosită în deceniul al II-lea al secolului XVIII. Abia cu o sută de ani mai tîrziu, prin urmare în primul sfert al secolului al XIX-lea, peniţele de oţel au început să fie folosite pe larg în ţările din Europa.

# Ce îşi doresc

## CÎŢIVA CUNOSCUŢI ACTORI DE FILM

*LIUBOV ORLOVA*

*Îmi plac rolurile mele în piesele „Lizzi Mac-Kay" şi „Nora". Cinematografia este însă marea mea dragoste şi ea nu se uită. Aş vrea să dau viaţă pe ecran chipului femeii sovietice — scumpei mele contemporane.*

*BORIS ANDREEV*

*Recent s-a terminat filmul „Cazacii" în care interpretez unul din roluri. Doresc de mult, şi continui să visez la rolul unui alt cazac, al lui Taras Bulba, chipul neîntrecut creat de marele Gogol.*

*SERGHEI BONDARCIUK*

*Am visat de mult să realizez ecranizarea romanului „Război şi pace" de Lev Tolstoi. Iată că visul mi se împlineşte.*

*LEONID HARITONOV*

*Activitatea în teatru mă ajută în cinematografie şi invers. M.H.A.T.-ul mi-a încredinţat un rol în piesa lui N. Pogodin, „Flori vii". În ce priveşte cinematografia, aştept din partea scenariştilor un rol de seamă al unui contemporan, al unui om cu caracter energic, capabil de sentimente mari şi avînd o mare bogăţie sufletească.*

# VARIETĂȚI

## STATUI GIGANTICE ALE ANTICHITĂȚII

Din timpuri îndepărtate, alături de admirabilele statuiete miniaturale ale artei Extremului Orient, ne-au rămas vestigiile unor statui uriașe de piatră ca vestitul *Buda culcat* de la *Pegu-Birmania;* acesta are 40 m. în lungime și 14 m. lățimea umerilor. Statuia îl înfățișează pe Buda Sakiamuni culcat, rezemîndu-și capul pe o clădire a unui templu cu cinci etaje. În *Thailanda*, printre ruinele de la *Ayuthia*, se află un alt Buda, de data aceasta așezat, înalt de 20 m, una dintre cele mai mari statui de bronz cunoscute în lume. În fine, în stîncile de la *Kiatang (R.P.Chineză)*, este sculptat cu o deosebită măiestrie uriașul Buda de 43 m., la care constructorii au scobit arcadele sprîncenelor și partea de deasupra buzei superioare, plantînd acolo arbuști care alcătuiesc sprîncenele și mustățile divinității! Cel de al patrulea Buda imens, se află în *Japonia*, la *Kamakura*, și este astfel clădit încît în poalele lui cuprinde un templu. Înălțimea acestei statui, denumită „marele Debuțu" e de 26 m.

Civilizația egipteană a lăsat și ea statui monumentale, și alături de celebrele piramide e la fel de impresionant faimosul *Sfinx* de la *Ghizeh*, înfățișîndu-l pe zeul soarelui răsare al credințelor străvechi, cu chip de om și trup de leu, sculptat pe loc într-o imensă stîncă. El măsoară 55 m. lungime și 20 m. înălțime, gura Sfinxului fiind de peste 2 metri. La fel de cunoscuți sînt și cei doi *coloși* de la *Memnon*, sculptați fiecare în blocuri unice de gresie roșie, mai puțin rezistente. Ele reprezentau pe faraonul Amenofis al III-lea și pe soția lui, regina Tiyi. Între cele două statui așezate în jilțuri, se afla pe vremuri un templu, dispărut astăzi.

## MIGRAȚIA ANIMALELOR

Dacă păsările călătoare sînt îndeobște cunoscute, se uită adesea sau nu se știe că și unele mamifere și pești sînt migratori. Astfel, animalul din preeriile americane numit *caribu*, o specie de ren, și chiar și *renii sălbatici* migrează în turme compacte, după anotimpuri, de la munte la șes și invers, ca să scape de musculițe, tăuni și țînțari. Unii șoareci de cîmp, în căutarea hranei, migrează în corpore, străbătînd întinderi uriașe.

La pești, principalele specii migratoare sînt *anghilele* și *țiparii*, care după ce trăiesc între patru și opt ani în apele dulci fără să se reproducă, coboară spre mare, unde, în apa sărată, la 500 m. adîncime, își găsesc locul prielnic de ouat și fecundat. Această călătorie, făcută în deobște toamna, e însă fără întoarcere, adulții murind după ce ouă, dar în primăvară, peștii nou născuți pornesc pe drum către apele dulci, terminînd ciclul început de părinți. Așa numitele „bancuri" de heringi pîndite de pescarii mărilor, nu sînt altceva decît migrări în masă ale *heringilor* din spre largul mărilor spre coaste. *Sardelele* migrează și ele în grup, din cauza modificărilor de temperatură și mai cu seamă pentru a-și căuta hrana favorită, planctonul.

*Desene de NELL COBAR*

UMOR COSMIC

UN CLIENT NEHOTĂRÎT